

ODPADOVÉ FÓRUM

WASTE MANAGEMENT FORUM

REVOLUCE V ELEKTROODPADU

Rozhovor:

CO SE PEČE NA MŽP?

—prozradili Ivo Hlaváč, Zdeňka Bubeníková a Vilém Zák

Polemika:

ZDRCUJÍCÍ KRITIKA ISPOP!

Téma měsíce

INTEGROVANÉ SYSTÉMY

 asekol

NAJVÄČŠIA EKOLOGICKÁ VÝSTAVA NA SLOVENSKU

PRO EKO

7. VÝSTAVA RECYKLÁCIE A ZHODNOCOVANIA ODPADOV

3. - 6. 5. 2011
BANSKÁ BYSTRICA

Odborný program:

7. konferencia „Environmentálne techniky a ich využívanie v zhodnocovaní odpadov“

Seminár „Efektívna energia pre obce a mestá“

Seminár „BIO-HEAT/BIO-TEPLO: „Informačná podpora využívania biomasy získanej z energetických plantáží ako biopaliva pre systémy CZT v strednej a východnej Európe.“

Seminár „Zmeny v legislatíve obchodovania s emisiami – výzvy pre prevádzkovateľov“

Konferencia „Výzvy a príležitosti v odpadovom hospodárstve“ – zameraná na separovaný zber a nakladanie s bioodpadom

„Medzinárodné kooperačné podujatie PROECO 2011“

Seminár „Nová smernica o priemyselných emisiách a energetické zhodnocovanie odpadov“

Sprievodný program:

Súťaž troch slovenských miest

„Pomôžme recyklovať – Recyklačný deň s Rádiom Regina“

Juniorfestival „EKOTOPFILM – TOUR Slovensko, Prehliadka 37. Medzinárodného festivalu filmov o trvalo udržateľnom rozvoji“

Poradenské centrá

služby a technologie pro lepší životní prostředí

Sanace kontaminovaných lokalit

Ekologická havarijní služba

Odstraňování průmyslových odpadů

Ekologické konzultační služby

Analytické a technologické laboratoře

Výzkum v oblasti ochrany životního prostředí

Zařízení pro čištění vzdušnin a vod

dekonta

DEKONTA, a.s.
Volutová 2523
158 00 Praha 5
Tel.: +420 235 522 252-3
Fax: +420 235 522 254

www.dekonta.cz

Evidenční program pro všechny PŮVODCE ODPADŮ i OPRAVNĚNÉ OSOBY

- průběžná evidence odpadů
- roční hlášení o odpadech (včetně ISPOP)
- statistické výkazy o odpadech
- evidence přepravy nebezpečných odpadů
- identifikační listy nebezpečných odpadů
- evidence autovraků
- evidence zpětných odběrů výrobků nebo elektrozařízení
- evidence elektroodpadů
- POH a mnoho dalšího

inisoftware

zjednoduší plnění
zákonných povinností při vedení
evidence odpadů

EVI₈

více na www.inisoft.cz

POZVÁNKA NA 3. MEZINÁRODNÍ KONFERENCI

Úterý 3. května 2011, od 10 do 18 hodin
Corinthia Towers Hotel, Kongresová 1, Praha 4

Ústřední témata:

- A. Environmentální výchova a osvěta ve školách
- B. Recyklace CRT a LCD obrazovek
- C. Systém recyklace fotovoltaických panelů a jeho financování

Na konferenci vystoupí zástupci Evropské unie, MŽP, Svazu měst a obcí, kolektivních systémů, WEEE Fóra a jiných evropských asociací, evropských a českých výrobců a prodejců a mnoho dalších.

ON-LINE přihláška na konferenci Zpětný odběr 2011 je k dispozici na www.asekol.cz

► Při registraci do 31. 3. 2011 ušetříte 20 % účastnického poplatku!

Pořadatel:

Spolupořadatel:

EKO KOM
AUTORIZOVANÁ OBALOVÁ SPOLEČNOST

ekolamp

Záštitu poskytli:

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Mediální partneři:

moderní
obec

ODPADY

ODPADOVÉ
FORUM

ODPADOVÉ FÓRUM

WASTE MANAGEMENT FORUM

Odborný měsíčník o odpadech a druhotných surovinách
Specialised monthly journal on waste and secondary materials
ČESTNÝ ČLEN ČESKÉ ASOCIACE ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ
ČLEN SDRUŽENÍ VEŘEJNĚ PROSPĚŠNÝCH SLUŽEB
Časopis je na Seznamu recenzovaných neimpaktovaných periodik vydávaných v ČR
Casopis vychází s podporou Státního fondu životního prostředí ČR

Ročník 12

Číslo 4/2011

Vydavatel
CEMC

České ekologické manažerské centrum
IČO: 45249741
www.cemc.cz

Adresa redakce

Jevanská 12, 100 31 Praha 10, P.O.BOX 261

Fax: 274 775 869

E-mail: forum@cemc.cz

www.odpadoveforum.cz

Šéfredaktorka

Mgr. Lucie Čecháková, DiS
Telefon: 274 784 067

Odborný redaktor

Ing. Ondřej Procházka, CSc.
Telefon: 274 784 448

Odborný poradce

Ing. Tomáš Rezníček

Redakční rada

Ing. Karel Bláha, CSc., Ing. Jiří Dostál,
Ing. Erik Geuss, Ing. Regina Fibichová,
prof. RNDr. Jiří Hřebíček, CSc.,
prof. Ing. Dagmar Juchelková, Ph.D.,
Ing. Jindřich Kalivoda,
doc. RNDr. Jana Kotovická, Ph.D.,
Ing. František Kostelník
prof. Ing. Mečislav Kuraš, CSc.
JUDr. Ing. Petr Měchura,
JUDr. Patrik Roman,
doc. Ing. Lubomír Růžek, CSc.,
Ing. Zdeněk Skoumal, Ing. Jan Slavík,
Ing. Miloš Štastrný,
Ing. Ladislav Špaček, CSc.,
Ing. Petr Sulc, Mgr. Tomáš Ulehla

PŘEDPLATNÉ A EXPEDICE DUPRESS

Podolská 110, 147 00 Praha 4
Telefon: 241 433 396

e-mail: dupress@seznam.cz

Cena jednotlivého čísla 88 Kč

Roční předplatné 880 Kč

Předplatné a distribuce v SR

Mediaprint-Kapa Pressegrasso, a. s.

oddelenie inej formy predaja

Vajnorská 137, P.O.Box 183

830 00 Bratislava 3

Tel.: 00421/2/44 45 88 21,

44 44 27 73, 44 45 88 16

Fax: 00421/2/44 45 88 19

E-mail: predplatne@abompkapa.sk

Cena jednotlivého čísla 3,32 €

Roční předplatné 36,51 €

Tisk

LK TISK, v. o. s.

Masarykova 586, 399 01 Milevsko

Grafická úprava

Petr Martin

PŘÍJEM OBJEDNÁVEK I PODKLADŮ INZERCE JE V REDAKCI

Za věcnou správnost příspěvku ručí autoři.

Nevyžádané příspěvky se nevracejí.

Jakékoli užití celku nebo části časopisu

rozmnožováním je bez písemného

souhlasu vydavatele zakázáno.

ISSN 1212-7779

MK ČR E 8344

Rukopisy do sazby 7. 3. 2011

Vychází 30. 3. 2011

facebook

ODPADOVÉ FÓRUM na FACEBOOKu

Od poloviny února jsou oficiálně v provozu stránky našeho časopisu na Facebooku. Zhruba za měsíc se tam podívalo téměř na 4000 lidí, což pro začátek považujeme za úspěch. Významnou část mezi aktivními uživateli tvoří studenti.

Vyzýváme všechny, kteří se chtějí nějakým způsobem vyjádřit k tomu, co se jim v aktuálním čísle časopisu líbilo či naopak nelíbilo, aby tak učinili. Stejně tak k různým problémům našeho odpadového hospodářství, ať již v rámci vyhlášeného tématu, či mimo.

Konkrétně tento měsíc v rámci polemiky o ISPOPu, jaké jsou vaše zkušenosti s předáváním dat. Jen se prosím zdržte vulgárních výrazů a osobních útoků. To ovšem platí u nás zcela obecně.

Vedle toho sem chceme umisťovat fotografie z akcí, kterých se zúčastníme nebo přímo pořádáme. Třeba se tam najdete? Nejnověji tam jsou obrázky z nedávné Sešlosti přátel časopisu (mnohem více, než kolik se jich vešlo v tomto čísle na strany 18 a 19).

BONUS PRO NAŠE INZERENTY

CEMC, vydavatel tohoto časopisu, rovněž provozuje internetový server www.tretiruka.cz – portál pro správnou podnikovou praxi (dále jen Třetíruka). Za necelé dva roky existence tento portál našel již svůj okruh návštěvníků, který průběžně roste. Například v lednu t. r. zaznamenal portál přes 30 000 návštěv.

Odborný internetový portál Třetíruka je určen pro podniky, podnikatele a živnostníky. Přináší snadnou orientaci v oblasti životního prostředí a nechává více času na podstatné!

Tematické zaměření: odpadové hospodářství; vodní hospodářství; chemické látky a přípravky, včetně REACH a CLP; ovzduší; EIA/SEA; energie a ISO 14001.

Časopis ODPADOVÉ FÓRUM patří mezi jeho mediální partnery a za to můžeme nabídnout našim inzerentům bezplatnou službu navíc, kterou je umístění jejich baneru na stránky Třetíruky po dobu jednoho měsíce.

Na www.tretiruka.cz jsou tři různé sektory pro umístění banneru, které se liší velikostí, tvarem, atraktivitou umístění a tím pádem i cenou. **Pro inzerenty Odpadového fóra je však vystavení baneru, jak jsme již uvedli, bezplatné. Umístění do konkrétního sektoru závisí na velikosti inzerátu.**

Pro celostránkový a půlstránkový inzerát to je sektor A, velikost 285 x 285 pixelů, pro čtvrtstránkový inzerát sektor B 590 x 120 pixelů a osminkovému inzerátu a vkládané inzerci pak přísluší sektor C 265 x 180 pixelů.

Umístění banneru inzerenta na tak navštěvovaný portál, jako je Třetíruka, mnohonásobně zvyšuje propagační efekt inzerátu v Odpadovém fóru! Nejde jen o to, že jméno inzerenta tam bude vystaveno, ale **banner bude prolínkovaný na internetové stránky inzerenta, který si tak může snadno ověřit účinnost své inzerce.**

OPRAVA

V rámci redakční úpravy článku Popel ze spalování biomasy v Odpadovém fóru 2/2011 vypadla pro autory důležitá informace, že příspěvek referuje o dílčích výsledcích řešení projektu č. Q1102A207 – poskytovatel Ministerstvo zemědělství.

Redakce se tímto autorům omlouvá.

Časopis ODPADOVÉ FÓRUM je mediálním partnerem akcí:

SYMPOSIUM ODPADOVÉ FÓRUM 2011

6. Symposium Výsledky výzkumu a vývoje pro odpadové hospodářství z cyklu Odpadové dny 2011
13. – 15. 4., Kouty nad Desnou

3. ročník konference
3. 5., Praha

FOR WASTE & CLEANING

6. mezinárodní veletrh nakládání s odpady, recyklace, průmyslové a komunální ekologie, úklidu a čištění,
3. – 5. 5.

PRO EKO

3. Výstava recyklácie a zhodnocovania odpadov
3. – 6. 5., Banská Bystrica, SR

XI. Mezinárodní konference z cyklu Odpadové dny
10. – 11. 5., Ostrava

12. ročník konference z cyklu Odpadové dny 2011

8. – 9. 6., Hradec Králové

TOP 2011

17. Konference Technika ochrany prostredia
14. – 16. 6., Častá-Papiernička, Slovensko

7. ročník mezinárodní konference z cyklu Odpadové dny
21. – 23. 9., Náměšř nad Oslavou

DEŇ ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVA 2011

7. ročník kongresu
10. 11., Bratislava, Slovensko

Obsah

POLEMIKA

- 6 **Systém ISPOP – pomoc ohlašovatelům nebo Člověče nezlob se!?**

Jiří Kvítek, Petra Ondračková, Jana Káčerová

ROZHOVOR

- 10 **Všichni musí být u všeho**

Ivo Hlaváč, Zdenka Bubeníková, Josef Žák

REPORTÁŽ

- 13 **Jak to chodí ve sběrném dvoře**

Lucie Čecháková

ŘÍZENÍ

- 14 **Novela zákona o odpadech přistříhla byrokracii křídélka**

Ondřej Procházka

TÉMA MĚSÍCE

- 20 **Integrovaný systém nakládání s odpady**

Tomáš Řezníček

- 22 **Uplatnění zásad integrovaného systému nakládání s odpady**

Tomáš Chudárek, Zdeněk Horsák, Jiří Kalina, František Piliar, Jiří Hřebíček

- 24 **Informační podpora integrovaného systému nakládání s odpady**

Jiří Kalina, Jiří Hřebíček, Tomáš Chudárek

- 26 **Integrovaný systém odpadového hospodářství v provincii Vojvodina, Srbsko**

Hana Čermáková, Jan Vaněk

NAKLÁDÁNÍ S ODPADY

- 27 **Optimalizace následné péče o skládky odpadů (3. část)**

Mečislav Kuraš

FÓRUM VE FÓRU

- 30 **Nebezpečné vlastnosti odpadů 2**

Michael Barchánek

SMETÍ

- 32 **Co vypadlo z popelnice**

SERVIS

- 9 **Pojedte s námi do Jeseníků na symposium**

Ondřej Procházka

- 18 **Sešlost přátel Odpadového fóra – rozjímání místo vzpomínání**

Tomáš Řezníček, Lucie Čecháková

- 29 **Kalendář**

- 33 **Představujeme zajímavosti květnového veletrhu**

FOR WASTE & CLEANING 2011

- 34 **Resumé**

NA TITULNÍ STRANĚ:
LENNONOVA ZEĎ V PRAZE
FOTO: V. STUDENT

Co dělají kontejnery u Lennonovy zdi?

Beatles měli k záchraně světa žlutou ponorku, ASEKOL červený kontejner.

Ano, ten revolučně červený kontejner, jenž vás (doucejme) uhodil do očí na titulní straně! V České republice je rozmístěno takových už 324. Patří do nich drobný elektroodpad – e-waste. Zkrátka vysloužilé elektrospotřebiče. Právě takové, které už žádnou parádu nenadělají ani v muzeu, tak jako například zvukové aparatury legendárních Brouků.

IMAGINE

Představ si... jak všichni lidé sdílí jeden svět

Revoluce podle rebelů Beatles začínala paradoxně vždy úvahou o civilizované odpovědnosti, o všelidském vzájemném respektu a spolupráci. Dnes, kdy globalizace konzumní společnosti vytěsnila nepohodlné poselství Johna Lennona na periferii svých zájmů, je třeba nasadit ikony mnohem jednodušší a jasnější. Červený kontejner je správnou nepřehlédnutelnou výzvou pro všechny generace elektronického věku.

ALL YOU NEED IS BRAIN

Všechno, co potřebuješ, je rozum

Pokud jsme u nás během minulého režimu rozum ztratili, EU, MŽP a nejvýznamnější představitelé trhu spotřební, kancelářské, telekomunikační i výpočetní elektroniky, ho pro nás opět našli. V červenci 2005 založili neziskově hospodařící společnost ASEKOL, která od srpna téhož roku zajišťuje zpětný odběr a opětovné použití elektrozařízení, oddělený sběr, zpracování, využití a odstranění elektroodpadu.

COME TOGETHER

Všichni spolu, všichni sem!

Rozum je jen východisko, důležitější je vůle ten rozum používat. K dnešnímu datu bylo díky kontejnerům ASEKOL v České republice sebráno více než 135 tun drobných elektrozařízení. Nepletou se nám pod nohy, elektrolyt z baterií nám nerozežírá podrážky a můžeme jít dopředu. Obce ušetřily na likvidacích skládek stovky milionů korun.

To je slušný rozjezd, ale čekáme víc. Co takhle silnou komunikační kampaň, která by měla sílu beatlesáckého hitu?

GIVE E-WASTE A CHANCE

Dej elektronickému odpadu šanci

Do června letošního roku čeká na svou instalaci více než 1350 dalších kontejnerů.

Budeme k nim mít každý z nás zase o něco blíž. A budeme snad vědět, kdy přibudou další. Nic se nedá nařizovat. John Lennon zpívá o tom, že je zbytečné měnit ústavu, když jsme nejdříve nezměnili vlastní hlavu. Dneska je to revoluce a pak? Jednou, už brzy, to bude normální!

Lucie Čecháková

System ISPOP

– pomoc ohlašovatelům nebo Člověče nezlob se!?

ISPOP je zkratka pro Integrovaný systém plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí. Zřizuje se podle § 4 odst. 1 zákona č. 25/2008 Sb. (účinnost od 12. 2. 2008) a je informačním systémem veřejné správy. Je součástí jednotného informačního systému životního prostředí. Údaje ohlašované prostřednictvím ISPOP se předávají elektronicky v datovém standardu zveřejňovaném ministerstvem ŽP pro každý ohlašovací rok. Záměrem při zavedení tohoto systému bylo zjednodušení ohlašování dat a eliminace možnosti zanesení chyb při jejich předávání dál.

Do redakce jsme obdrželi značně kritický článek na adresu fungování tohoto systému. Pod-

le něj se zdá, že zatím se příliš o zjednodušení práce pro ohlašovatele nedá příliš mluvit.

Vzhledem k závažnosti kritiky považovali jsme za seriózní dát možnost k vyjádření dotčeným orgánům, tj. Ministerstvu životního prostředí a agentuře CENIA, a dále dalšímu zainteresovanému subjektu – krajskému úřadu.

Vyjádření jsme obdrželi od agentury CENIA a z Krajského úřadu Zlínského kraje. U příležitosti rozhovoru, který uvádíme na jiném místě se nám k tomuto problému vyjádřil i náměstek ministra životního prostředí Ivo Hlaváč.

Doufáme tedy, že se jedná pouze o „porodní“ bolesti a že v příštích letech bude hlášení do ISPOPu již bez problémů.

Redakce

ISPOP – delirium trvá

Delirium tremens („šílenství s třesem“) je život ohrožující stav, který je nejtěžším stádiem abstinenčního syndromu. Nemusíte však vypít ani kapku alkoholu a podobné příznaky můžete zažít také. Začne to pocením, nevolností, zrychlenou srdeční činností a nespavostí. Pak se dostává třes a poruchy emocí, kdy střídáte euforii, úzkost i projevy agrese.

Proč to vlastně píšou

Chci zprostředkovat odborné veřejnosti názory klientů, kteří nemají jinou možnost, než se pustit do práce se systémem ISPOP. Ještě že já mám to štěstí, že mne už evidence ani hlášení neživí a nejsem závislý na tom, zda vůbec existuje nebo nikoliv. Ale to, čeho jsem svědkem u svých klientů, popsat prostě musím.

Čím to všechno začalo

Za prvotní impuls považuji vydání zákona č. 25/2008 Sb., o integrovaném registru znečištění...ve kterém se snoubí neodbornost, neznalost základních souvislostí a arogance moci. Například znění § 3 je formulováno tak, že mu v praxi nikdo nerozumí. Samostatnou kapitolou jsou přechodná ustanovení. Platí souběžně, ale nikdo neošetřil, které z nich má přednost. Někteří

z autorů si sice při zaměstnání na MŽP doplnili vysokoškolské vzdělání, ale zjevně jim to nepomohlo. Nemají totiž žádnou provozní praxi a tak chrlí jen plané teorie. Jenže platný zákon se dodržovat musí a tak vzniká legislativní past, ze které není úniku.

Kdy hlásit přes ISPOP – toť otázka

Důkazem „kvality“ této legislativní perly je i to, že není jednoduché odpovědět, kdy Vám vzniká povinnost hlásit prostřednictvím ISPOP. Odpověď je tak složitá, že ji pro jistotu helpdesk ISPOP ani neposkytuje a tak na otázku klientky odpověděl:

„...kdy Vám vzniká povinnost hlásit si musíte bohužel zjistit sama. Registrovat se v případě Vaší povinnosti musí všechny provozovny, které nakládají s odpadem. Viz zákon na našich stránkách www.ispop.cz...“.

Pominu-li fakt, že ve třech větách jsou dvě pravopisné chyby, nedivím se, že odborná veřejnost vnímá kvalitu práce helpdesku ISPOP jako ubohou. Když se nic podstatného nedozvíte, logicky nevidíte žádný smysl takové činnosti.

Ukázka lidové tvořivosti

Stránky www.ispop.cz jsou příkladem toho, jak se dokáže ztratit v informacích i ten, kdo s nimi má umět pracovat. Způsob provedení na úrovni podprůměrného středoškolačka se marně pokouší zakrýt zoufalou nepřipraveností celého projektu a tak alespoň

předstírajeme, že funguje. Kdo čekal, že po loňském tápání bude letošní ISPOP lepší a komfortnější, je zklamán. To, co musíte absolvovat, je ještě složitější než vloni.

Iluze uživatelské přívětivosti končí okamžikem, kdy s ISPOP potřebujete pracovat. Pokud nemáte Internet Explorer 8, čekají Vás těžké chvíle. Alternativní prohlížeče jako Firefox se urputně brání a nechtějí přijímat certifikát serveru, který považují za nespolehlivý. Není divu – ten, co tam byl v půlce ledna, nebyl ani platný. Nedivím se reakci některých firemních IT specialistů, kteří odmítali povolit požadované výjimky, protože takový zásah představuje zvýšené riziko pro bezpečnost jejich sítě. Kdo by také důvěřoval serveru, jehož četnost plánovaných odstávek byla zpočátku každé dva dny, nyní každý týden.

Stránky obsahují chyby, za které byste v komerční firmě přišli o práci velice brzy. To jenom dokazuje, že autoři moc odborných zkušeností za sebou nemají. Klasikou je, že když přejdete na svůj účet a chcete upravovat data, zmizí přístup k veškerým metodikám a návodům. Takže se musíte odhlásit a až dočtete pokyn, tak se zase přihlásit. Ale jsou tam i další důkazy neuvěřitelného diletantismu.

Aktuality nebo Zeď nářků?

Z části Aktuality je patrné, že ISPOP není k řádnému provozu ještě připraven. Dočasně nefunkčnosti systému jenom dokreslují stav beznaděje, se kterým ISPOP bojuje. Je to nedodělek mizerné kvality. I přesto, že

provoz nového ISPOP byl zahájen okolo 5. 1. 2011, je Manuál pro ohlašovatele pro tento rok vystaven až 1. 2. 2011. Není to vzhledem k termínům jednotlivých složkových zákonů trochu pozdě? Rozhodně si jej přečtěte. Předvyplněné údaje jsou důsledně začerněny a tak manuál ani nemůže splňovat to, k čemu byl vytvořen: vysvětlit, jak vyplňovat data. Většina nepsaných zvyklostí používaných při tvorbě manuálů je zde ignorována, takže brzy máte jasno: tohle mi moc nepomůže.

Související legislativa a očekávané změny

Údaje v této části jsou neaktuální a nepřehledné. Třeba změny složkových zákonů v průběhu roku 2010 zde budete hledat marně. Očekávané změny legislativy se týkají návrhu změny zákona č. 25/2008 Sb., který byl jako parlamentní výtisk 219/0 již v prvním čtení schválen sněmovnou a jako senátní tisk 36/0 postoupen dne 10. 2. 2011. To znamená, že změny dosud nejsou platné. Jenže letošní ISPOP s nimi už počítá a od ohlašovatelů je kategoricky vyžaduje!

ISPOP opakovaně překračuje rámec zákona

Myslím si, že nemá žádný smysl ohlašovatelům lhát, proto tvrdím:

- 1) nemáte žádnou povinnost registrace do ISPOP;
- 2) nemáte žádnou povinnost prokázání zmocnění k zastoupení ohlašovatele při plnění ohlašovacích povinností prostřednictvím ISPOP autorizovanou konverzí plné moci tak, jak žádá ISPOP;
- 3) omezování platnosti plné moci ze strany ISPOP je v rozporu s Občanským zákoníkem (OZ), písemná podoba plné moci musí být ISPOPem akceptována;
- 4) ISPOP vyžaduje některé osobní údaje nad rámec zákona na ochranu osobních údajů;
- 5) povinnosti podle zákona č. 500/2004 Sb. (správní řád) jsou vyžadovány pouze ze strany ohlašovatele a ze strany státu plněny nejsou;
- 6) ISPOP neumožňuje ohlásit všechna dotčená hlášení (např. PCB a výkaz podle zákona o obalech).

Z konkrétních případů vím, že systém registrací jednotlivých provozoven je navržen neprakticky a působí zbytečný chaos. Data z minulého roku nejsou převedena korektně (duplicita nebo neautorizované údaje).

Samostatnou kapitolou jsou plné moci k zastupování. ISPOP ignoruje, že podle § 23 OZ zastoupení vzniká na základě zákona nebo rozhodnutí státního orgánu (zákonem zastoupení) anebo na základě dohody o plné moci. Proč ISPOP komplikuje

registraci provozoven, která zatím není povinná? Tím brání zmocněncům k zastupování svého klienta. Vrcholem arogance je snaha omezit časovou platnost plné moci, k čemuž není opora v zákoně.

Korunu za hloupost tomu nasadil ISPOP tím, že při vyplňování formuláře zmocnění požaduje duplicitně vyplnit údaj „zmocnitel“ i přesto, že je to ten samý subjekt, na jehož profilu jste právě přihlášení. Probojovat se dále k části „zmocněnec“ se díky tomuto nesmyslnému mezikroku některým ohlašovatelům ani nepodařilo. Do této pasti se chytil i samotný helpdesk. Jak jinak si vysvětlit postup, kdy si nejdříve vyžádali písemné vyhotovení:

„...Po obdržení listinné plné moci budete moci provádět veškeré úkony spojené s ohlašováním...“

a po jejím doručení reagovali:

„...Vaše zmocnění nelze vrátit do stavu před zamítnutím, tzn. nelze schválit ani na základě doručené listinné plné moci.“

Co na tom, že řádně doručíte ověřenou plnou moc v listinné podobě, kterou bez problémů akceptuje každý úřad i soud v ČR, ISPOP to zamítá a hotovo.

Chcete zaslat výkaz podle zákona o obalech? Máte smůlu. V profilu je sice název tabulky F_OBL_RV, ale formulář výkazu tam nenajdete. Došlo u Vás k jednorázovému vzniku zařízení s obsahem PCB? Na stránkách www.vuv.cz (sekce CeHO) je to na rozdíl od ISPOP brilantně zpracováno. Stáhnete si formuláře a dáte se do vyplňování. Myslíte si, že to máte za sebou? Chyba! ISPOP neumí excelovské formuláře zpracovat a navíc má pouze jeden typ formuláře (ale ohlašovaných variant je více). Takže můj klient je v situaci, kdy by měl 100 ručně vyplněných XLS formulářů opět ručně přepsat do 100 PDF formulářů. Neudělali soudruzi z ISPOP někde chybu?

Co vadí ohlašovatelům nejčastěji?

Mé osobní poznatky lze shrnout:

- ISPOP je nehotový polotovár velmi špatné kvality, čímž by se měl začít zabývat NKÚ;
- ve srovnání s minulým rokem je všechno složitější a zabere to více času;
- ISPOP žádá úkony, které nemají oporu v zákoně – tím protiprávně ztěžuje proces ohlášení;
- ISPOP slíbil převod dat z minulého roku, ale ta nejsou v pořádku;
- helpdesk ISPOPu žádné problémy vyřešit neumí a jeho odpovědi se nedají použít;
- ISPOP měl být zjednodušením, ale děje se pravý opak – proč za to MŽP tedy platí?

Závěrem

Někteří ohlašovatelé zpracovávají každý rok hlášení srovnatelná rozsahem a tak mohou porovnat stav před ISPOP, loňský

a letošní rok. Zajímavé je, že se nezávisle na sobě shodují, že před ISPOP to fungovalo nejlépe a pak je situace rok od roku horší. Odhad časové náročnosti vloni a letos je v neprospěch letošní verze, která je zbytečně časově náročnější a nic to nepřináší (odhady jsou v rozsahu 3 až 5krát více času).

A co vícenáklady, které Vám způsobily nezákonné obstrukce ze strany ISPOP? Moc by mne zajímalo, co se stane, až se ohlašovatelé budou domáhat náhrady škody podle zákona č. 82/1998 Sb., který v § 13 odst. 2 uvádí:

„...Právo na náhradu škody má ten, jemuž byla nesprávným úředním postupem způsobena škoda...“.

Není to dobrý důvod k tomu, aby už někdo konečně přehodnotil, zda již dvouleté tápání ISPOP je to správné řešení s těmi správnými lidmi? Jestli takhle chcete snižovat administrativní zátěž podnikatelů, tak je to dokonalá Potěmkinova vesnice, nemyslíte?

Ing. Jiří Kvítek
nezávislý konzultant
E-mail: info@jirikvitek.cz

CENIA – reakce na článek pana Ing. Kvítky

Od dob svého vzniku hodnotí Ministerstvo životního prostředí, jeden z nejvýznamnějších regulátorů trhu, účinnost svých opatření. Podniky nás živí a jako stejně jako my když pracujeme dýcháme, potíme se a vyměšujeme, i podniky mají vedlejší produkt své „metabolické výměny“. Ohlašování látek přenášených do životního prostředí potřebujeme znát ze dvou základních důvodů:

1. Na podnikové úrovni potřebujeme poznat, kdo se chová k životnímu prostředí mimořádně nevhodně a následně zjistit, zda je potřebná pomoc či vymáhání nápravy.
2. Na základě poznatků o celém trhu vytvořit takovou sadu opatření, která omezí poškozování funkcí životního prostředí a zároveň co nejméně omezí trh.

Integrovaný systém plnění ohlašovacích povinností byl zaveden pro zjednodušení ohlašování dat o přenosech látek do životního prostředí. Základní úvaha vycházela z toho, že zjednodušení daňového přiznání vedlo ke zvýšení výběru daní, datové schránky zajistily zaručitelnost doručení sdělení mezi podnikem a úřadem. Zpětná vazba od ohlašovatelů byla jasná – proč máme hlásit složité formuláře na papíru jak za staré monarchie, když existují elektronické formuláře?

Starý model ohlašování znamenal, že například obce s rozšířenou působností musely najímat brigádníky na přepisování a kontrolu (!) hlášených dat o odpadech od podniků. Práce se pak někdy soustředila jen na ten přepis. Nebo hladce fungující továrna musela znovu napsat úplně celý formulář s ročním výkazem emisí za všechny provozovny. Nebo také některá data než se sešla na MŽP, tekla celostátně přes soukromou firmu a nikdy nikdo nedohledal, kdo vlastně co ohlásil a jaká je integrita dat mezi ohlašovatelem a MŽP. A nebo také desetitisíce stran nakopírovaných hlášení, aby je mohly příslušné orgány dle správního řádu ověřit. ISPOP představuje snížení nákladů na zpracování ohlášení na straně veřejné správy o tři čtvrtiny.

Nový model s sebou přináší několik zásadních úprav s cílem neobtěžovat podniky ničím, co není nezbytně nutné, co není ve složkové legislativě a tím, co již víme:

1. Jednorázová registrace, předvyplněné formuláře, kontrola formální a částečně věcné správnosti dat již na úrovni formuláře;
2. Dоследovatelnost a integrita dat a ohlašovacích procesů pro každého ohlašovatele, bezpečná komunikace mezi ohlašovatelem a ISPOP;
3. Proces verifikace elektronickou cestou;
4. Elektronizované procesy dané stávající legislativou a formuláře vykomunikované s dotčenými subjekty;
5. Návaznost na stávající procesy elektronizace veřejné správy.

Zajištění bezpečné komunikace znamenalo zavedení elektronického certifikátu a použit byl zcela stejný typ jako při zavádění datových schránek, tedy proces, který již uživatelé znají. Komerční certifikát serveru ISPOP, o kterém pan Kvítek hovoří, byl pořízen od české certifikační autority Post Signum, kterou provozuje Česká pošta, s. p. Tato certifikační autorita se automaticky jeví jako důvěryhodná v internetových prohlížečích Internet Explorer od verze 8 a výše a Google Chrom (který „sdílí“ nastavení Internet Exploreru) – zkrátka tam, kde se České poště zdařilo obchodně se prosadit.

Kdo používá jiný prohlížeč než uvedený (např. hojně rozšířený Firefox), nezažívá těžké chvíle, jen si musí certifikát stáhnout a nainstalovat, nebo povolit v nastavení příslušné výjimky. V tomto se ISPOP v ničem neliší například od Czech Pointu nebo informačního systému datových schránek, které jsou nejdůležitějšími e-governmentovými projekty v ČR. Jedná se o naprosto běžné řešení a v tomto světle je argumentace pana Kvítka účelová a je otázkou, proč se k ní uchyluje. Zahraniční certifikační autorita (jejíž certifikát se jeví jako důvěryhodný i pro uživatele Firefoxu nebo Opery) není použita

z finančních důvodů – její cena za roční použití potřebného certifikátu se řádově liší.

ISPOP nemění termíny ani informační obsah jednotlivých hlášení. Ten je dán právními normami, které dotčené evidence nařizují. Jinými slovy, obsah evidence (nebo formuláře chcete-li) se díky ISPOPu nemění, ani termín podání – zůstávají stejné jako v době, kdy se elektronicky prostřednictvím ISPOP neohlašovalo. ISPOP zavádí komunikaci v elektronické podobě a v datovém standardu (který popisuje technický formát a strukturu elektronického dokumentu, jenž reprezentuje daný formulář). Stručně to znamená, že ohlašovatel realizuje svoje podání v termínech, na které byl zvyklý (a hlásí informace, které každoročně ohlašoval), mění se to, že hlášení činí prostřednictvím ISPOP elektronicky (vyplývá z ustanovení § 4 odst. 3 zákona č. 25/2008 Sb.). Jedním podáním splní povinnost vůči všem orgánům veřejné moci, vůči kterým tuto konkrétní povinnost činí. To, aby se informace dostaly kam mají, zajišťuje ISPOP, v tom spočívá jedno z významných zjednodušení, které ISPOP zavádí.

ISPOP přijímá i plně moci v listinné podobě, jejich platnost nikterak omezována není, zplnomocnění probíhá podle § 33 správního řádu. Doba zplnomocnění je na zmocniteli, ISPOP ji neřeší.

Ani osobní údaje ISPOP nevyžaduje jiné než složková legislativa. Jednotlivé formuláře ISPOP jsou schváleny příslušnými odbory MŽP, tudíž nelze hledat ani zde rozpor.

ISPOP podle platné legislativy umožňuje ohlášení všech platných formulářů, tedy i PCB. Pokud jinde najdete více formulářů, jdou nad současný legislativní rámec. A který z mnoha formátů XLS má pan Kvítek na mysli? Na automatizované zpracování dat asi ne úplně ideální formát.

K avizovanému zřízení přístupu k metodikám a návodům – pro jejich zobrazení informací není nutné se odhlašovat, stačí kliknout na logo ISPOPu vlevo nahoře.

Zavedli jsme telefonní i emailový helpdesk, protože problematika je nová a složitá. Při registrační špičce na call centru sedělo 38 operátorů a průměrná čekací doba nepřesáhla 20 vteřin. 80 % dotazů call centrum odpoví samo, zbytek zajistí podpora na MŽP, Cenia a ČHMÚ. Z komunikace s ohlašovatelem víme o potížích i přínosech systému, proto jsme vyškolili v loňském roce 3000 ohlašovatelů na seminářích k ISPOPu napříč celou ČR.

Ohlašovatelům se snažíme vyjit maximálně vstřícně. Pravopisným chybám nelze zabránit, ale dbáme na to, aby jich bylo minimum. Někdy mohou vzniknout i snahou o rychlou reakci, tj. odpověď tazateli.

Nový systém podle zákona nově oslovuje uživatele, kteří doposud nemuseli takto hlásit. Pro předvyplnění formulářů byla posbírá-

na data z jednotlivých odpovědných institucí a obcí, avšak jsou zatížena problémy starého způsobu sběru dat. Data se potenciálně mohou tedy lišit od dat poskytnutých ohlašovatelem, ale pro Cenia mají podobu oficiálních autorizovaných dat poskytnutých dosud ze zákona určených oficiálních správců dat.

Ztěkáme nový vrchol v komunikaci mezi veřejností a státní správou. Blížíme se k cíli, je již jen měsíc daleko. Až to dokážeme, pojďme společně zhodnotit, jak se nám povedlo vše naplánovat, komunikovat a jak se cesta povedla. A především jak dokážeme zjednodušovat legislativu i nadále. Tříštit síly těsně před dosažením vrcholku by se mohlo stejně jako jiným expedicím v minulosti stát smrtelným.

Petra Ondračková
CENIA, Česká informační agentura
životního prostředí
E-mail: petra.ondrackova@cenia.cz

ISPOP – drobné postřehy z krajského úřadu

Po přečtení článku pana Ing. Kvítka „ISPOP – delirium trvá“ nemůžu než jen souhlasit a troufám si připojit k němu pár drobných zkušeností a zážitků z praxe, nejen vlastních, ale i těch, o které se s námi podělili klienti z řad původců a naši kolegové z ORP.

V lednu každoročně pořádáme ve spolupráci s CENIA, MŽP a společností INISOFT školení pro pracovníky z úseku odpadového hospodářství obcí s rozšířenou působností. Úroveň školení nemohu vytknout téměř nic, až na to, co se týká ISPOPu, že byla přednášena spíše zbožná přání, jak „by to mělo celé fungovat“. Potom nastala realita všedního dne.

Poněkud nás zaskočily telefonáty podnikatelů, kteří vlastníce pronajatý obchod s ústředním vytápěním typu papírnickví či sportovní potřeby, obdrželi přihlašovací údaje do ISPOP. Neuspokojilo je závěrečné upozornění, že, pokud nemají povinnosti hlásit cokoliv kamkoliv, nemají reagovat a vyděšení, aby něco nepromeškali, začali studovat předpisy a obvolávat úřady.

Po prvním náporu těchto „uživatelů“ nastala vlna dotazů typu „Jsem povinen hlásit?“, která přetrvává dodnes. Vzhledem ke značným nejasnostem, kdy bylo zřejmé, že ani MŽP si není tak docela jisto kdy, kdo a co má hlásit, využila řada vystresovaných podnikatelů těch několik možností, jak naplnit zákon a podala hlášení na všech frontách, tedy jak v písemné podobě na ORP, tak i v elektronické podobě přes ISPOP.

Přijďte se do Koutů dozvědět něco nového!

Naši kolegové na ORP tak zavedli papírové hlášení, aby v zápětí zjistili, že totéž najdou v elektronické podobě v ISPOP. Na to ovšem přišli až poté, co pracně umluvili technika úřadu, majícího na starosti IT, aby jim nastavil počítač tak, aby vůbec byli schopni v ISPOP pracovat. Jak již Ing. Kvítek zmínil, mnozí technici se tomuto bránili, nejsou si totiž jisti zabezpečením navštěvovaného serveru a nechtějí riskovat ohrožení bezpečnosti sítí na úřadu.

Ani naši klienti to nemají jednoduché a mimo obdobné problémy s nastavením PC, se v období kolem 15. 2. velké řadě z nich nepodařilo do ISPOP vůbec přihlásit, popř. jim uprostřed práce spadl systém a mohli začít znovu. Je fakt, že v pozdních nočních hodinách celý systém fungoval obstojně.

Uživatelská nevstřícnost ISPOP se projevuje jak vůči původcům, tak i úředníkům. Pracovník ORP jako ověřovatel naráží na skutečnost, že již stažené hlášení se v systému nijak neoznačí a on musí pracně lovit v paměti, zda je již do EVI navedl či nikoliv, nehledě na to, že roluje a roluje... Po té, co se mu podaří příslušný soubor stáhnout a navést, často zjistí, že se vloudila chybička a stejně je nucen volat ohlašovatele, že je hlášení třeba opravit, poradí mu, jak a nastává znovu kolečko: ohlašovatel – ISPOP – ORP.

Oč jednodušší by bylo provést složkové hlášení v elektronické podobě příslušnému úřadu, podle zákona o odpadech je to ORP, který je ihned zkontroluje, chyby a nejasnosti přímo s klientem vyřeší a hlášení navede. Celý souhrn hlášení za své ORP pošle příslušnému KÚ, který pořeší případné nedostatky v rámci kraje a odešle údaje za celý kraj do centrální databáze. Tam se tak dostanou již vyčištěná a připravená data.

Byla by to jistě cesta jednodušší a to mimo jiné i pro klienta, protože je jistě lepší pohořít a poradit se s úředníkem, který má zkušenosti, ví a je ochoten při vyplňování hlášení přímo pomoci, než s pracovníci zelené linky na ISPOP, která mu milým hlasem poradí, ať si přečtete příslušnou legislativu.

Věřte mi, že vím přesně, o čem mluvím, neboť se jedná o mou osobní zkušenost. Asi je možné se tomu i zasmát, když si odmyslíte, že v okamžiku dotazu, vám z přeplněného stolu přepadávají zákony o odpadech, ovzduší, o vodách, o IRZ, vyhlášky ze všech oblastí ochrany ŽP i chytré příručky o ohlašování a jediné telefonní číslo, které Vám nabízí „pomoc“ je linka klientského centra ISPOP – 844 001 000. Delirium, schizofrenie.... Mimochodem, co takhle data získaná z hlášení podle zákona o odpadech použít i pro ČSÚ a třeba i pro IRZ, když už to musí být....

Ing. Jana Kácerová

Krajský úřad Zlínského kraje

E-mail: jana.kaceroва@kr-zlinsky.cz

V minulém čísle jsme podrobně informovali o připravovaném symposiu ODPADOVÉ FÓRUM 2011, které se koná již tento měsíc (13. – 15. 4. 2011) v Koutech nad Desnou. Hotel Dlouhé stráně, ve kterém se symposium koná, se jmenuje podle nedaleké přečerpávací elektrárny, kterou budou moci zájemci si spolu s námi si prohlédnout (**obrázek**).

Program symposia je již uzavřen (spolu se všemi potřebnými informacemi a přihlašovacími formuláři jej najdete na www.odpadoveforum.cz/symposium2011). V tuto chvíli zveme především zástupce podnikatelské sféry, protože symposium je určeno k rozšíření kontaktů mezi výzkumnou sférou a praxí, o informování o praktických a konkrétních výsledcích výzkumu a ke zprostředkování zpětné vazby pro řešitele projektů.

V rámci plenární sekce zazní 6 objednaných přednášek. Nejprve nás M. Tomiková z MPO seznámí s chystanými změnami evropské a naší legislativy v oblasti druhotných surovin a s tím, jak tato navazuje na připravovanou politiku surovinové bezpečnosti. Ředitel Technologické agentury ČR P. Hladík nám představí tuto poměrně novou instituci, která u nás nyní zastřešuje aplikovaný výzkum. Z. Kozel z EKO-KOMu nám pak přednese svou představu, jak se v budoucnu bude vyvíjet světové či evropské odpadové hospodářství. Následovat budou tři přednášky o výsledcích vybraných dlouhodobých VaV projektů.

Ve čtvrtek a v pátek dopoledne proběhnou paralelně tři a dvě odborné sekce, ve kterých by mělo zaznít celkem 63 přednášek (dalších 12 příspěvků bude prezentováno ve formě vývěsek). Vzhledem k takto vysokému počtu je všem přednáškám v sekcích vyhrazeno pouze 15 minut a 5 minut na diskusi a dodržování času bude přísně dodržováno. Bude podobně jako loni sestaven časový harmonogram, podle kterého si účastníci budou moci snadno naplánovat, které přednášky v různých sekcích si budou chtít vyslechnout.

Na dodržování tohoto harmonogramu nám velmi záleží, vzhledem k nedobrym zkušenostem z mnohých jiných konferencí, kdy program získaný ráno při prezenci má ještě v průběhu téhož dne hodnotu sběrového papíru. Striktním dodržováním pořadí a dvacetiminutového taktu všech přednášek v sekcích (a také přestávek) se chceme odlišit a vyjít vstříc především účastníkům-posluchačům.

Souběžně se symposiem proběhne ve stejném hotelu konference OZE 2011 (více na www.oze2011.cz) a bezprostředně předcházející bude chemicko-technologická konference APROCHEM 2011 (www.aprochem.cz). Účastníci symposia budou mít na obě uvedené akce volný přístup.

Symposium je součástí cyklu konferencí ODPADOVÉ DNY 2011 a jeho partnerem je společnost DEKONTA, a. s.

Ing. Ondřej Procházka, CSc.
programový garant

Obrázek: Hlavní nádrž přečerpávací elektrárny Dlouhé stráně.

Všichni musí být u všeho!

Rozhovor Odpadového fóra s náměstkem ministra životního prostředí PhDr. Ivo Hlaváčem (IH), ředitelkou odboru odpadů RNDr. Zdenkou Bubeníkovou, Ph.D. (ZB) a poradcem ministra Ing. Vilémem Žákem (VŽ) se rozvinul v takovou malou tiskovou konferenci. Hned jsme o něco moudřejší.

Existuje veřejně dostupná koncepce a strategie odpadového hospodářství na Ministerstvu životního prostředí?

IH: Co se týče koncepce, jde především o rámcové směrnice, které na odpadové hospodářství České republiky dopadají a jsou hodně projednávány (třeba ta o elektroodpadu, která již dlouhou dobu putuje mezi Radou a Parlamentem). Udělali jsme kroky pro usnadnění administrativy. Například to, aby plán odpadového hospodářství nezpracovávaly podniky jako původci odpadů, ale jen obce. Stát by měl dělat koncepci proto, aby transponoval platné evropské normy, neměl by však určovat, kam investovat.

Za prioritu považují nápravu nešvarů z minula, zmíněný elektroodpad je velkou výzvou. Máme zpracovány teze zákona o odpadech, které jsou embryonálním stavem budoucí legislativy, ale i vyjádřením základního konsensu v této oblasti. Pokaždé, když to připravujeme, chceme, aby všichni byli u všeho, a to od měst, přes obce, Hospodářskou komoru, kraje až po střeškové organizace.

Jaký je názor ministerstva na Strategii nakládání s odpady vypracovanou

Svazem měst a obcí a Asociací krajů ČR?

VŽ: Tu původní strategii považujeme za kvalitní materiál a čekáme, jak dopadne její aktualizace. Svaz měst a obcí, Asociace krajů ČR a Hospodářská komora s námi návrh věcného záměru zákona o opadech projednaly, a teď čekáme, s čím přijdou.

IH: Ne náhodou ministr Svaz měst a obcí přijal jako první organizaci a podstatnou část doby jsme hovořili o odpadech a ekonomických nástrojích. Strategii budeme vnímat velmi partnersky.

ZB: Doplnila bych, že na strategii měst a obcí se odbor odpadů podílí. Jsou tu metodiky výpočtů, indikátorů, zkoumání toho, jakým způsobem budeme počítat cíle dané ze směrnic... Dá se očekávat, že strategie bude všestranně použitelná, je totožná se směrem, kterým se chce Ministerstvo životního prostředí ubírat.

Jaký je současný stav třech připravovaných zákonů?

IH: Současný zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech vzhledem k vývoji odpadového hospodářství v ČR a jeho praktickým potřebám je značně nepřehledný a nevyhovující.

Proto bylo vedením ministerstva rozhodnuto, že stávající zákon o odpadech bude rozdělen do dvou zákonů, a to zákona o odpadech a zákona o výrobcích s ukončenou životností. Jako samostatný zůstane nadále zákon č. 477/2001 Sb., o obalech, který bude pouze novelizován.

Do konce měsíce března chceme mít finální verzi věcného záměru zákona o odpadech a chceme zahájit formální proceduru. Zpětný odběr vypadá jak, paní ředitelko?

ZB: Proběhla jednání, která jsme měli kolem věcného záměru se svazy (elektro, autovraky, pneumatiky...). Máme rozjednané připomínky, v dubnu by měl jít záměr do připomínkového řízení. Důležité je, že nemůžeme tyto dva záměry rozdělovat, protože vycházejí z jednoho zákona. Proto musí jít oba společně a nahradit stávající zákon.

IH: U každé části budeme muset znovu řešit definice. Evropská legislativa bohužel nepoužívá vždy stejné termíny.

ZB: Ta obecná část ale bude obsahovat základní povinnosti, které se nám podařilo skloubit tak, aby to vyhovovalo pro všechny komodity. Týká se to i kolektivních systémů. Měly by být nastaveny mantinely pro všechny z nich stejně. Takže čekejte obecnou část a ke každé komoditě specifické definice.

(Harmonogram příprav obou zákonů je uveden v boxu na straně 12 – poznámka redakce.)

Jak vnímáte roli Rady ministra pro odpadové hospodářství a Rady pro druhotné suroviny?

ZB: Rada pro Odpadové hospodářství je poradním orgánem ministra životního prostředí a její působnost hraničí s působností Rady pro druhotné suroviny, která je poradním orgánem Pracovního týmu pro hospodářskou politiku Rady hospodářské a sociální dohody ČR. Oba orgány jsou mezirezortní a jejich existence dokládá, že činnosti resortů MŽP a Ministerstva průmyslu a obchodu na sebe navzájem těsně navazují tak, jak těsná je hranice mezi odpadem, vedlejším produktem, a chcete-li i druhotnou surovinou. Je důležité uvědomit si, že hlavním bodem činnosti Ministerstva životního prostředí je ochrana a tvorba životního prostředí i zdraví našich obyvatel, zatímco hlavním oborem působnosti Ministerstva průmyslu a obchodu je podpora podnikání i národní ekonomiky jako celku. Snahou obou orgánů by mělo být sjednocení přístupu k maximálně racionálnímu využívání zdrojů s minimálním negativním dopadem pro životní prostředí a zdraví obyvatel.

V posledním jednání Rady došlo k závěrným doporučením následně panu ministru, a všechny byly akceptovány. Možná dojde k jejímu posílení a bude názorově výkonnější, zvláště teď, kdy plánujeme legislativní změny, protože to nejsou jenom dva věcné záměry, ale i novela zákona o obalech, nový plán odpadového hospodářství. Bude se to tedy týkat strategie nakládání s odpady pro dalších deset let, takže teď bychom opravdu uvítali, aby se rada vyjádřila k věcným návrhům.

Jak se mají řešit některé sporné otázky a nejasnosti, na které se často poukazuje, do doby nabytí platnosti nových zákonů?

ZB: S ohledem na zkušenosti ministerstva máte na mysli zřejmě problematiku přechodu odpadů mimo zákon o odpadech. Ministerstvo eviduje řadu dotazů na toto téma a naší reakcí, kromě odpovědí dota-

a důležitým resortem – Ministerstvem průmyslu a obchodu.

Co se týče jiných částí zákona, jsou v přípravě další dva metodické pokyny – jeden k problematice povolování a provozování zařízení k nakládání s nebezpečnými odpady a další k povolování a provozování skládek. Jedná se tedy o dokumenty, jejichž cílem je zejména sjednotit práci krajských úřadů a tím i sekundárně dodat subjektům podnikajícím v oblasti odpadového hospodářství větší jistotu v této oblasti.

Sporné záležitosti, na které nedají odpověď zmíněné dokumenty, se musí řešit individuálně, tak jak tomu bylo vždy.

Jak vnímáte kauzu popílků? Odpad, neodpad, vedlejší produkt, jaká jsou nebo budou pravidla?

IH: Doplnil bych, že jsme slyšeli i názor, že je to tak významná komodita, že by měla mít vlastní paragraf v zákonu o odpadech...

různými poplatky a dalšími regulačními opatřeními nejzátíženější. Generální úvaha tedy zní, že nelze s popílkou zacházet tak, aby se jen tak někam uložily jako stabilizát, ale využily se třeba na krajinotvorbu, je třeba vnímat tento kontext.

VŽ: Já to snesu na tu praktickou rovinu. Před nedávnem proběhlo velké jednání na Ministerstvu průmyslu a obchodu. My jsme se ho účastnili jako partneři a dohodlo se, že na vedlejší energetické produkty se vztahuje evropská směrnice REACH. To znamená, že popílkou jsou rozděleny do třech skupin. Jednak je to chemická látka, druhá skupina popílkou je certifikovaná podle dlouhodobě platných českých norem pro stavební materiály a třetí neprošla ničím, takže se jedná o odpady. A protože největší problém jsou vedlejší energetické produkty používané právě pro krajinotvorbu a rekultivace, zasedne v dubnu užší pracovní skupina, která se pokusí nadefinovat kritéria pro použití těchto materiálů.

IH: Každá ta část bude mít svůj vlastní režim.

VŽ: A ta kritéria mají sloužit několika základním cílům, hlavně stanovit pravidla pro použití a následně tak vytvořit i jasné podmínky pro činnost kontrolních orgánů apod.

Stále se spekuluje o tom, jak to bude s přímým spalováním. Co nám k tomu povíte?

IH: Otázka navazuje na ekonomické instrumenty, jinak to není zapovězené téma, ale nelze připustit, aby se byl jen o procento snížilo množství tříděného odpadu.

Vytřídit se dá, jak známo, tak maximálně padesát procent.

IH: Ano, taková je naše dosažitelná ambice a ta část, která zbude, bude energeticky zpracována. Ale nezapomeňme, že v České republice už začíná být problémem postavit cokoli. Ve všech lokalitách to vede k nějakému přetavení tématu do kampaní a různým občanským příběhům. A pokud se mám vyjádřit k existenci dalších spaloven, jako je Karviná, Pardubice, Plzeň, umíme to profinancovat, ale rozhoduje také proces hodnocení vlivu na životní prostředí, navazující územní řízení a podobně. Znáte ty turbulence.

Z minulosti máme zkušenost, že tomu ministerstvo moc nepomohlo, to bylo ještě za dob vlády ekologistů...

IH: Já toto dělení nemám rád. Nejsou tu odpůrci přírody, alespoň co mohu říci za vlastní sekci, klademe důraz na profesionalitu. Extrémně dbám na to, aby nedošlo k politizaci a využití kterékoli kauzy, počínaje Letištěm Vodochody, které je mimořádně vypečené téma, přes Temelín, Pruněv...

zující se jednotlivcům, jsou práce na metodických sděleních a další rozsáhlejší práce vedoucí k jasnějšímu užití příslušných ustanovení zákona o odpadech, jde o § 3 odstavec 5 až 8.

Cílem našeho zájmu jsou zejména komodity, které činí v praxi největší problémy s ohledem na jejich potenciální vliv na životní prostředí a zároveň které nejsou řešeny na úrovni Evropské komise. Konkrétně lze jmenovat tyto komodity – zeminy, alternativní paliva, zbytky po spalování uhlí.

Problematikou, kdy je materiál vedlejším produktem nebo výrobkem z odpadu se tedy věnujeme jak v rámci resortu, tak aktivní spoluprací s externími odborníky

ZB: V žádném případě!

IH: Posunu to o patro výš. Ta debata má nějaký kontext, a to je energetický mix České republiky. Až to bude tak, že si budeme pokrývat vlastní spotřebu a export v hnědouhelném portfoliu, lze na popílkou natvrdo pohlížet tak, jako jiné evropské státy, které uhlí mají a zpoplatníme je. My jej máme v mixu 50 %. Pokud je veřejným zájmem zvýšení podílu hnědého uhlí na energetickém mixu, tak to má vliv na klimatickou stránku věci a také na odpadové hospodářství a popílkou bude víc. Otázka zní, zda zpoplatněním popílkou jen nezavádíme do systému další nepřímou daň, protože zrovna energetický sektor a teplárenství jsou

Chci, aby to bylo profesionálně a věcně odpracováno.

Vždycky bude někdo nesouhlasit a soudit se. Já ponese garanci jen přes to, co neponese punc uhnutí doprava či doleva přes kohokoli a platí to i pro zařízení pro energetické využití odpadů.

Všichni víme, jakou kapacitu musíme v poměrně krátkém horizontu v České republice mít. Musíme je postavit, ale naše společné přesvědčení nekoresponduje s tím, že občané tam tu spalovnu prostě nechťejí.

Jak se ministerstvo dívá na alternativní termické metody zpracování odpadů, jako je zplyňování, či pyrolýza?

ZB: Jinými technologiemi energetického využívání odpadů než je jejich přímé spalování se odborní pracovníci na ministerstvu zabývají, a to i v souvislosti s Operačním programem Životní prostředí.

Obecně lze říci, že přínosem těchto technologií je výroba paliv (koks, olej, plyn) nebo produktů, jako je vodík či syntézní plyn, snížení objemu plynu k čištění, zpětné získání železných a neželezných kovů, snížení objemu skládkovaných odpadů aj.

Nevýhodou je provozní ekonomika, resp. vysoké provozní náklady a technické problémy, které jsou často argumentem odpůr-

Jak je to s odlivem kmenových odborníků z ministerstva a jejich nahrazování mladými a nezkušenými?

IH: Propouštění, to byl závazek vlády. Deset procent muselo jít, další odcházejí vzhledem k věku, navíc dostat do státní správy za tabulkový plat někoho hotového je komplikované, proto hýčkáme všechny, co tu pracují déle. Sektor odpadového hospodářství není pod největším tlakem, to jsou tady některé odbory vykrádány systematictěji, třeba ovzduší.

evropská směrnice a ta říká to a to, a bavíme se o tom, jak ji implementovat do nového zákona tak, abychom naplnili literu, ale aby se s tím zároveň dalo pracovat. A právě proto sedí na druhé straně stolu ti, co s tím pracovat budou. Zákon se dělá pro ně, stát garantuje, že splní nějaké závazky vůči EU, ale musí to udělat tak, aby to bylo pro domácí co nejkomfortnější. V odpadovém hospodářství je více než třicet směrnic, které spolu často ani názvoslovně nekorespondují a teď to promítnete do tří zákonů!

ZB: Obor odpadů je vždy vyzván k připomínkování překladů směrnic a snažíme se spolupracovat s odborníky z praxe, protože existují určité slangové výrazy, které odpadáři znají.

IH: A to je naše krédo, co možná největší srozumitelnost:

Jak vnímáte současnou kritiku fungování integrovaného sběru dat ISPOP?

IH: Já jsem v této věci na straně pana Hradce (*ředitel CENIA – poznámka redakce*). Ale přiznávám, že to množství znepokojivých reakcí na fungování ISPOP je objektivní realitou, obrací se na nás spousta subjektů. Byly tam technické problémy, ale pan Hradec s námi jednal, napřel kapacity a teď je fér dát mu čas.

Jinak samozřejmě vítám, že jsme z papírového pravěku přešli na elektronický podpis.

V rámci rozhovoru jsme se také ptali na slibované snížení administrativní náročnosti. Na jiném místě tohoto čísla uvádíme výtah z důvodové zprávy k návrhu nejnovější novely zákona o odpadech, který na tuto otázku více než přesvědčivě odpovídá.

Redakce

Harmonogram příprav zákona o odpadech a zákona o výrobcích s ukončenou životností

Konečná verze věcných záměrů pro vnitřní připomínkové řízení	Do 31. března 2011
Vnitřní připomínkové řízení a jeho vypořádání	Do 30. dubna 2011
Rada pro odpadové hospodářství, porada vedení a Kulatý stůl ministra životního prostředí	Květen 2011
Mezirezortní připomínkové řízení a jeho vypořádání	Do 31. srpna 2011
Předložení věcného záměru zákona o odpadech a věcného záměru zákona o výrobcích s ukončenou životností vládě ke schválení	Do 30. září 2011
Předložení návrhu zákona o odpadech a zákona o výrobcích s ukončenou životností vládě, včetně návrhů prováděcích právních předpisů (cca 10)	Do 30. září 2012
Nabytí účinnosti zákona o odpadech a zákona o výrobcích s ukončenou životností	1. leden 2014

ců těchto technologií a dále pak menší celková produkce energie.

Je tedy zřejmé, že i technologie pyrolýzy a zplyňování mají své výhody a nevýhody, jako ostatně všechna zařízení k nakládání s odpady. Jejich užití je třeba vždy posoudit s ohledem na místní možnosti a omezení, např. složení odpadů, napojení na odběrné sítě, odbyt výstupů a jiné.

V ČR nebyla technologie pyrolýzy pro zpracování odpadů dosud realizována. Je mi známo, že pilotní zařízení je testováno na Technické univerzitě v Ostravě. Lze předpokládat, že k většímu využití těchto technologií může dojít se změnou ekonomických podmínek výstavby a provozu v podmínkách ČR.

Na stole je překlad názvoslovné normy pro odpadové hospodářství.

Nedopadne podobně jako ta minulá?

IH: Budeme se snažit o úspornost používání termínů v novém zákoně, hlavně žádné kreativní nové modely. Vypadá to jako slovíčkaření, ale někdy jde o velké peníze a někdy i evropské směrnice používají různé definice pro stejné termíny...

Nedávno jsme byli na semináři o obalech, kde právě v terminologii panuje docela slušný chaos...

VŽ: Ministerstvo přistoupilo na způsob tvorby legislativy, kde u stolu sedí ti, kterých se to bude nejvíce dotýkat, a věřte, že jsou to nejčastěji diskutované problémy. Tady je

Jak to chodí ve sběrném dvoře

Vypravili jsme se do největšího a nejexponovanějšího sběrného dvora v Praze na Spořilově. Ulice, ve které se nachází, má příhodný název Zakrytá, protože dvůr leží šikovně schovaný v úzkém pásu mezi Jižní spojkou a železniční tratí. A příjezdová cesta u něj končí, takže fronty aut, které se tady občas tvoří, nikomu nepřekážejí. Průvodce nám dělal vedoucí provozovny Ing. Aleš Zahradník. A nejedna věc mne mile překvapila.

Tudy přijedete...

Nejvíce to tady žije v sobotu a je to krapet o nervy. Tedy hlavně pro věčně spěchající Pražáky, kteří si musejí počkat někdy i dvě hodiny, než se dostanou na řadu. „Klidně i sto padesát aut“, potvrdil tuto skutečnost vedoucí provozovny, která spadá pod Pražské služby, a. s. Tento dvůr provozujeme od roku 2005 a za tu dobu se množství přiváženého odpadu více než ztrojnásobilo.

Tuto službu, které mohou zdarma využít občané hlavního města (a přespolní za poplatek), lidé nepodceňují. Udiveně jsem sledovala chlapíka, který vzorně odkládal větvě do kontejneru na bioodpad. A nebyl sám. „Někdy sem přijde holka s pytlíčkem baterek, jindy babička se třemi klacky“, vysvětlil pan Zahradník svědomitost občanů, kteří na SD Zakrytá odevzdají měsíčně průměrně 738 tun odpadu kategorie „O“ (ostatní odpad) a 1,9 tun odpadu kategorie „N“. Z první kategorie jde hlavně o objemný odpad (404 tun), stavební sutě (165 tun) a dřevěný odpad (112 tun), z té druhé pak převažují barvy a oleje. V rámci Zpětného odběru potom zákazníci dovážejí také ucelená elektrozařízení pro kolektivní systémy Asekol, Elektrowin a Ekolamp.

Ale zpátky k návštěvníkům. Zeptala jsem se, jak je možné, že se po dvoře pohybují tak suverénně a vědí kam co dát. „Nemohou to poplést?“ šeptla jsem školáčky. Z naivity mě pan vedoucí vyvedl ihned: „Každý se musí zapsat a pak obdrží přes-

nou instruktáž od personálu. Tady je třeba dodržovat bezpečnost! V naší evidenci lze každý návoz dohledat.“

Měli jsme možnost zkontrolovat, s jakou pečlivostí jsou nádoby s nebezpečným odpadem oštitkovány. „To máte kyseliny, pesticidy...v tom musí být pořádek. Ne všude na bezpečnost náležitě dbají.“ V této souvislosti zde také panuje přísný zákaz konzumace alkoholických nápojů. „To neexistuje, dáváme zaměstnancům občas preventivně „dejchnout“. Pohybují se tu vozidla o dvaceti tunách, takže je třeba velké ostrá-

Válcový drtič právě v akci. Za ním si všimněte koutku s elektroodpadem.

Vedoucí sběrného dvora
Ing. Aleš Zahradník

žitosti. Navíc přijede každou chvíli kontrola z magistrátu.“

Další otázka, která musela padnout, bylo rozkrádání zpeněžitelných materiálů. „Tento problém někdy řešíme. Bezdomovci přestřihají plot a kradou motory z lednic, kabely... Nyní to však máme ošetřeno speciální technikou“. Zajímalo mne, jak by v SD Zakrytá naložili se zaměstnancem, kterého by přistihli při tomto nešvaru. „Takový člověk by tady už dlouho nepracoval“, konstatoval chladně pan Zahradník.

Určitou přísnost v pravidlech zaznamená občan v momentě, kdy přiveze velkou skříň a dostane do ruky palici, kterou musí nábytek svépomocí rozmlátit. „Materiál je třeba odložit ve skladné podobě. Také používáme lisovací kontejnery a válcový drtič. Ušetříme tak na dopravě a chráníme životní prostředí“, konstatoval spokojeně pan vedoucí a my mu dáváme odpadářský palec nahoru!

Lucie Čecháková

„Novela zákona o odpadech přistříhla byrokracii křídélka

Po vydání „euronovely“ zákona o odpadech (č. 156/2009 Sb.) se mluvilo o tom, že to je poslední novela, potom, že již bude nový zákon. „Člověk (ministr/náměstek/ředitel odboru) miní, čas mění.“ Od té doby již jedna, byť drobná novela (senátní autovraková) byla (č. 31/2001 Sb.) a nyní byl postoupen do vnějšího připomínkového řízení návrh poměrně rozsáhlé novely. A do vydání nového zákona o odpadech je daleko, možná by to ještě stálo za to, vydat předtím ještě úplné znění.

I když v době vydání tohoto čísla časopisu bude již po termínu pro vznášení připomínek k tomuto návrhu (31. března) a po jejich zapracování může dojít k jeho větším či menším změnám, domníváme se, že naši čtenáři by měli být informováni o tom, co se chystá. Proto jsme z důvodové zprávy k návrhu zákona vybrali následující text.

Plná znění návrhu novely, předkládací a důvodové zprávy, úplné znění zákona s vyznačenými předpokládanými změnami a teze zamýšlených novel vyhlášek č. 376/2001 Sb., č. 381/2001 Sb. a č. 383/2001 Sb. najdete na serveru www.tretiruka.cz, který provozuje CEMC, vydavatel tohoto časopisu.

Nakládání s odpady je v současné době upraveno zákonem č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpadech“). Na základě úkolu uvedeného v usnesení vlády č. 419 ze dne 31. května 2010 (usnesením byl schválen materiál „Informace o návrhu opatření k posílení konkurenceschopnosti a rozvoje podnikání v České republice eliminací nadbytečných

požadavků environmentální legislativy“) byl Ministerstvem životního prostředí ve spolupráci s Ministerstvem průmyslu a obchodu zpracován materiál shrnující návrhy meziresortní komise na řešení jednotlivých podnětů. Pro oblast odpadů z tohoto materiálu vzešlo několik návrhů na zmírnění dosavadních povinností vyplývajících z platných právních předpisů. Předkládanou novelou by mělo dojít k realizaci těchto návrhů.

Hlavním cílem předkládaného zákona je odstranit nebo zmírnit některé požadavky převážně administrativního charakteru, které jsou podle platné právní úpravy kladeny na subjekty nakládající s odpadem a které byly shledány jako ne zcela nutné, a to při zachování dostatečné ochrany životního prostředí. Navrhovaná opatření by měla v první řadě prospět malým a středním podnikatelům.

Konkrétně se jedná o zrušení povinnosti původců odpadů zpracovávat plán odpadového hospodářství (povinnost zůstane zachována pouze pro obce), zrušení omezení počtu původců, oprávněných osob a provozoven, pro který je možno vykonávat funkci odpadového hospodáře, zrušení povinnosti původce nebezpečných odpadů žádat o souhlas k jejich soustředování a shromažďování a zjednodušení vedení evidence při přepravě nebezpečných odpadů prostřednictvím zavedení elektronického informačního systému (již nebude nutno rozesílat sedm vyplněných evidenčních listů).

Kromě toho obsahuje novela i další opatření, která by měla přispět ke snížení administrativní zátěže, např. v oblasti hodnocení nebezpečných vlastností odpadů. Zavedení Centrálního informačního systému odpadového hospodářství by pak mělo přinést zpřehlednění systému poskytování informací o nakládání s odpady a jejich efektivnějšímu využívání orgány veřejné správy i dotčenými subjekty.

Zaplat, když vyhodíš!

Nové schéma poplatků za sběr odpadů podle principu „Zaplat, když vyhodíš“ přineslo v prvních třech týdnech od zavedení místním úřadům v Sanfordu v americkém státě Maine úsporu 19 tisíc USD a více než dvakrát zvýšilo recyklaci. Podle odhadu bude roční úspora na skládkovacích poplatcích činit 250 tisíc až 275 tisíc USD.

Warmer Bulletin, 2010, č. 128

Rekord v recyklaci nápojových obalů

Švýcarsko dosáhlo v roce 2009 rekordního podílu využití odpadů z nápojových obalů – 93 %.

Výsledek vysoce překročil národní cíl ve výši 76 %. Procenta recyklace u jednotlivých položek činila: 91 pro hliníkové plechovky, 95 pro skleněné lahve a 81 pro PET lahve. V zemi se v období let 2007 – 2009 zvýšil počet sběrných míst o 2600. U PET lahví jsou nyní čtyři sběrná místa na 1000 obyvatel.

European Environment & Packaging Law Weekly, 2010 č. 219

Personál nemocnic zanedbává třídění

Analýza situace v nakládání s nemocničním odpadem v portugalském regionu Algarve se zaměřila především na vnímání rizik u personálu nemocnic. Tři sledované nemocnice zahrnují 41 % lůžkové kapacity regionu. Bylo zjištěno, že hlavní slabinou a rizikem v nakládání s nemoc-

ničním odpadem je třídění, o kterém má personál nemocnic velmi malé znalosti. Riziko infekce z injekčních stříkaček je vyšší při samotné péči o pacienty než při nakládání se zdravotnickými odpady. Problémy v nemocniční praxi vyplývají také z nejasných definic v legislativě a z klasifikace zdravotnických odpadů.

Waste Management, 30, 2010, č. 12

Lisované pneumatiky nebudou odpadem

Irská Agentura životního prostředí navrhuje vyloučit odpadní pneumatiky lisované do balíků z působnosti Rámcové směrnice o odpadech. Ustanovení, kdy odpad přestává být odpadem, umožňuje považovat slisované pneumatiky za plně recyklované. Návrh stanoviska Evropské komise o podmínkách, za kterých mohou balíky

Navrhovaný zákon dále upravuje některá ustanovení, která byla doplněna nebo změněna tzv. euronovelou zákona o odpadech č. 154/2001 Sb., protože se v praxi ukázalo, že je třeba provést určitá zpřesnění nebo doplnění těchto ustanovení. Novela obsahuje i některé legislativně technické opravy chybných vnitřních odkazů, nejasných formulací, poznámek pod čarou apod.

V návaznosti na navrhované změny budou provedeny i změny některých vyhlášek, konkrétně vyhlášky č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, ve znění pozdějších předpisů, vyhlášky č. 376/2001 Sb., o hodnocení nebezpečných vlastností odpadů, ve znění vyhlášky č. 502/2004 Sb. a vyhlášky č. 381/2001 Sb., kterou se stanoví Katalog odpadů, Seznam nebezpečných odpadů a seznamy odpadů a států pro účely vývozu, dovozu a tranzitu odpadů a postup při udělování souhlasu k vývozu, dovozu a tranzitu odpadů (Katalog odpadů), ve znění pozdějších předpisů.

Informační systém hodnocení nebezpečných vlastností odpadů

V současné době neexistuje žádná databáze hodnocení nebezpečných vlastností odpadů. Hodnocení provádí pověřená osoba na základě žádosti původce nebo oprávněné osoby. Výstupem tohoto hodnocení je osvědčení o vyloučení nebezpečných vlastností odpadu nebo sdělení, že odpad má jednu nebo více nebezpečných vlastností. Kopie tohoto dokumentu se zasílá na Českou inspekci životního prostředí a příslušný krajský úřad.

Novelou zákona se zavádí nový Informační systém hodnocení nebezpečných vlastností odpadů spravovaný Ministerstvem životního prostředí, do kterého je

povinna se zaregistrovat každá pověřená osoba k hodnocení nebezpečných vlastností odpadů. Ta následně zadává do systému údaje o provedených hodnoceních a prostřednictvím tohoto systému se vydává žadateli konečné osvědčení nebo sdělení podle výsledku provedeného šetření.

Informační systém umožňuje inspekci, krajským úřadům nebo obecním úřadům s rozšířenou působností nahlížet do údajů zde uveřejněných a provádět v něm záznamy o případném odnětí osvědčení. Tím, že odpadne povinnost posílat kopii osvědčení či sdělení, sníží se tím administrativní zátěž jak na straně krajských úřadů a inspekce, tak na straně původců a oprávněných osob.

Dalším přínosem zavedení tohoto systému je zprůhlednění celého postupu hodnocení nebezpečných vlastností odpadů. Systém nabídne orgánům veřejné správy přehled pověřených osob a výsledků jimi provedených hodnocení.

Odpadový hospodář

Podle § 15 zákona o odpadech je nyní možné vykonávat funkci odpadového hospodáře pro nejvíce 5 původců a oprávněných osob nebo pět samostatných provozoven. V praxi se tato skutečnost prokázala jako nevyhovující, a to z toho důvodu, že v současnosti neexistuje dostatek odborně způsobilých osob, které mohou vykonávat funkci odpadového hospodáře a například v případě, že podnikatelský subjekt má více než pět provozoven, je nucen zajistit pro své účely i několik odpadových hospodářů.

Navrhuje se rozvolnění tohoto omezení

- buď zvýšením počtu provozoven, původců a oprávněných osob, pro které může odpadový hospodář vykonávat svoji funkci,

- nebo úplné zrušení omezení pro odpadového hospodáře ve vykonávání své funkce. Tato podvarianta umožní osobě splňující zákonem požadované podmínky vykonávat funkci odpadového hospodáře pro provozovny, původce a oprávněné osoby, bez omezení počtu těchto obhospodařovaných subjektů.

Dále se navrhuje zrušit povinnost původce nebo oprávněné osoby oznámit příslušnému správnímu úřadu ukončení činnosti odpadového hospodáře. Tato oznamovací povinnost je pouze administrativní zátěž pro státní správu i původce či oprávněné osoby. Oznámení o ukončení činnosti odpadového hospodáře a zaslání potřebných dokumentů nemá pro další zpracování a hodnocení význam, jelikož v současnosti neexistuje žádná evidence odpadových hospodářů.

Povinnosti původců odpadů – zpracování Plánů odpadového hospodářství

Jednou z povinností původců odpadů stanovených zákonem o odpadech je zpracování plánu odpadového hospodářství, a to v případě, že původce odpadu produkuje ročně více než 10 t nebezpečných odpadů nebo více než 1000 t ostatních odpadů. V současné době je v ČR celkem 7170 původců odpadů, kteří mají povinnost dle platného zákona o odpadech zpracovávat plán odpadového hospodářství, z toho 4 600 podnikatelů.

V praxi se však tato povinnost jeví pro některé původce odpadů jako neopodstatněná a zbytečná a není stanovena ani v právních předpisech EU. Informace vyplývající z tohoto dokumentu jsou většinou součástí ostatních evidenčních a ohlašovacích povinností.

pneumatik získat status, že přestávají být odpadem, omezuje množství pneumatik, kterých se toto týká, a dále stanovuje dobu skladování a některé specifikace.

European Environment & Packaging Law Weekly, 2010, č. 219

Co řeší Rada pro odpady

V Londýně sbírá domovní odpad 33 firem. V roce 2008 zde byla ustanovena Rada pro odpady a recyklaci (London Waste and Recycling Board), která svou činností podporuje snižování odpadů a kontroluje správné nakládání s odpady. Důležitým úkolem Rady je zajišťovat finance pro strategické projekty odpadového hospodářství ve městě. V současné době se snaží vyplnit mezeru v kapacitách pro nakládání s odpady. Spolupracuje při tom s privátním i státním sektorem.

CIVM, 2010, č. 11

Ochrana klimatu začíná v hlavě

Německo má velice dobrou ekologickou legislativu, ovšem neméně důležitá je i práce s veřejností. Lightcycle, systém zpětného odběru výbojových a LED žárovek, již od svého založení v roce 2006 pořádá celostátní mediální kampaň, regionální akce a akce pro mládež za podpory Spolkového úřadu pro životní prostředí a ekologických organizací.

V roce 2008 odstartoval Lightcycle například mediální kampaň s poselstvím „*Žárovka nepatří do popelnice*“, která se setkala u obyvatelstva asi 22% účinností.

V roce 2009 pokračovala v práci s veřejností iniciativa „*Čisté světlo, čistá recyklace*“. Pod heslem „*Dej světelné znamení*“ vysvětlovala nejrůznější otázky z oblasti zacházení s úspornými

žárovkami. Fundované informace a názorně zpracovaná fakta mají pomoci odbourat u široké veřejnosti předsudky vůči úsporným žárovkám.

Podle výsledků ankety dnes již tři čtvrtiny Němců vědí, že žárovky nepatří do běžného komunálního odpadu. V roce 2009 bylo využito 43,5 mil. starých žárovek, což znamená od začátku fungování systému Lightcycle nárůst o 60 %.

UmweltMagazin, 40, 2010, č. 9

Rádiová identifikace odpadů

V Clevelandu (Ohio, USA) byl realizován program sběru odpadů s použitím technologie RFID, která využívá rádiových vln k identifikaci a lokalizaci předmětů na dálku. Předměty jsou k tomuto účelu označovány „*chytrou etiketou*“ (tag). Nové schéma sběru odpadů obsluhuje v týdenním inter-

Navrhuje se zrušení povinnosti původců odpadu zpracovávat plán odpadového hospodářství. Povinnost budou mít nadále pouze obce, a to z toho důvodu, že obce nakládají s odpady vyprodukovanými fyzickými osobami a prostřednictvím plánů odpadového hospodářství obcí lze realizovat plnění cílů plánů odpadového hospodářství krajů a ČR.

Hlavním přínosem této varianty je snížení administrativní zátěže na straně původců a částečně na straně dotčených subjektů veřejné správy.

Povinnosti původců odpadů – nakládání s nebezpečnými odpady

Původci odpadů nakládající s nebezpečnými odpady tak mohou činit jen na základě souhlasu věcného a místně příslušného orgánu veřejné správy vydávaného na základě § 16 odst. 3, pokud pro tuto činnost nemají již souhlas k provozování zařízení podle § 14 odst. 1. Z této povinnosti je vyjmuta pouze přeprava nebezpečných odpadů. Příslušnými úřady k vydávání souhlasu jsou krajský úřad a obecní úřad obce s rozšířenou působností.

Navrhuje se stanovit pro původce odpadů, kteří soustřeďují nebo shromažďují krátkodobě odpady v místě jejich vzniku, výjimku z povinnosti žádat o souhlas k nakládání s nebezpečným odpadem orgán veřejné správy.

Proces spojený s podáním žádosti a následným vydáním takového rozhodnutí je v případě soustředování a shromažďování odpadů pouze zbytečnou administrativní zátěží pro původce i veřejnou správu. V důsledku přijetí této varianty se nepředpokládá zvýšení rizika ohrožení životního prostředí, jelikož původci produkující nebezpečný odpad musí vést o těchto odpadech evidenci a doložit způsob nakládání s těmito odpady v souladu s ustanovením zákona. Hlavním přínosem této varianty je celkové snížení administrativní zátěže na straně původců i na straně veřejné správy.

pečný odpad musí vést o těchto odpadech evidenci a doložit způsob nakládání s těmito odpady v souladu s ustanovením zákona. Hlavním přínosem této varianty je celkové snížení administrativní zátěže na straně původců i na straně veřejné správy.

Evidenze a ohlašování odpadů, zařízení k nakládání s odpady, shromažďovacích a sběrných míst, skladů odpadů, PCB, zařízení obsahující PCB a odpadů PCB – povinnosti obce s rozšířenou působností a krajských úřadů

V současné době je v § 39, který upravuje evidenci a ohlašování odpadů, stanovena povinnost obecních úřadů s rozšířenou působností a krajských úřadů vést evidenci o jimi vydaných souhlasech a rozhodnutích a tuto evidenci následně zasílat do 30. dubna následujícího roku ministerstvu. Toto ustanovení není v souladu s podmínkami nově zaváděných systémů Centrálního informačního systému odpadového hospodářství a Informačního systému přepravy nebezpečných odpadů.

Novela zákona navrhuje, aby informace o každém rozhodnutí vydaném obecním úřadem s rozšířenou působností a krajským úřadem podle zákona o odpadech byly zaslány ministerstvu neprodleně po nabytí jejich právní moci. Důvodem je potřeba mít aktuální přehled o vydaných rozhodnutích.

Povinnost krajských úřadů a obecních úřadů obcí s rozšířenou působností vést evidenci jimi vydaných rozhodnutí a povinnost zveřejňovat a aktualizovat seznamy povolených zařízení může být naopak zrušena, a to díky zavedení Centrálního informačního systému odpadového hospodář-

ství, prostřednictvím něhož budou seznamy zařízení zveřejňovány centrálně.

Centrální informační systém odpadového hospodářství

V současné době neexistuje jednotný informační systém, který by poskytoval přehledné informace v oblasti nakládání s odpady (o produkci odpadů, vydaných rozhodnutích a souhlasech, přeshraniční přepravě atd.). Informace jsou často poskytovány například jen prostřednictvím jednotlivých krajských úřadů a neposkytují tedy ucelený přehled v rámci ČR.

Ministerstvo zřizuje centrální informační systém odpadového hospodářství, který bude součástí jednotného informačního systému životního prostředí. Hlavním cílem tohoto systému bude zajistit celkový přehled o:

- a) produkci odpadů a způsobech nakládání s nimi,
- b) provedených hodnoceních nebezpečných vlastností odpadů,
- c) souhlasech k provozování zařízení podle § 14 odst. 1,
- d) zařízeních podle § 14 odst. 2,
- e) PCB, odpadech PCB, zařízeních obsahujících PCB a podléhajících evidenci, zařízeních, která mohou obsahovat PCB a podléhají evidenci, a odpadech perzistentních organických znečišťujících látek,
- f) dopravních odpadů,
- g) návržích na zápis do Seznamu výrobců baterií a akumulátorů,
- h) žádostech o vydání oprávnění k provozování kolektivního systému podle § 31m,
- i) převzatých autovracích a způsobech jejich zpracování,

valu 150 tisíc domácností. Místní samospráva očekává zlepšení situace ve sběru odpadů a zvýšení recyklace obdobně jako v Irsku a Německu, kde mají se stejnou technologií dobré zkušenosti.

Waste Age, 41, 2010, č. 10

Separace kovů z elektrošrotu

Firma Currenta vyvinula tepelný postup separace kovů z elektrošrotu. Největší výzvou při nakládání s elektrošrotem jsou škodlivé látky, které elektrošrot obsahuje. Zařízení na zpracování nebezpečného odpadu firmy Currenta jsou vybavena speciálním čištěním spalin a proces je řízen tak, aby se netvořily dioxiny a furany. Energie uvolněná při zpracování se využívá k výrobě páry pro výrobní podniky chemického parku. V současné době provozuje Currenta malou pec, postavenou pro vývoj technologie, která může zpracovávat malá množství od půl tuny do 20 tun. V případě potřeby lze

použít velké zařízení z běžného provozu zpracování nebezpečného odpadu. Technologie firmy Currenta je zaměřena na odstranění škodlivých a organických látek z elektrošrotu a jeho přípravu na vlastní zpracování kovů metalurgickými postupy jako jsou tavení a elektrolyza. Výhodou tepelného postupu oproti mechanickému rozmělnování je bezproblémové odstranění škodlivých látek a malá ztráta materiálu u kovů, nepřesahující 1 %.

RECYCLING magazin, 65, 2010, č. 18

Přísnější předpisy v Irsku

V červenci 2010 vstoupily v Irsku v platnost nové předpisy o nakládání s odpady potravin. Hlavním ustanovením je povinnost výrobců třídit potravinářský odpad u zdroje a zajistit, aby se tento odpad nemísil s ostatními odpady. Podíl recyklace odpadů potravin z obchodů, restaurací, supermarketů, nemocnic, škol a dalších veřej-

ných zařízení nedosahuje v Irsku doposud ani 10 %. Ke splnění cílů daných v legislativě EU bylo třeba irské předpisy v této oblasti zpřísnit a změnit. Povinné třídění odpadů potravin u zdroje lze podle nových předpisů zajistit třemi způsoby: sjednat sběr do hnědých nádob na odpad a svoz do certifikovaných zařízení (kompostárna atd.), odvézt odpady přímo do kompostovacího nebo recyklačního zařízení nebo kompostovat přímo v místě vzniku odpadů.

Warmer Bulletin, 2010, č. 128

Bahenní traviny a kompost léčí záliv

V americkém zálivu Batararia pracuje armáda na sanaci pobřeží znečištěného ropou v důsledku přírodních katastrof. K vyčištění pobřežních vod se zde používají bahenní traviny umístěné do biodegradabilních vaků s kompostem. Nezisková

j) vydaných potvrzení o převzetí autovraků,

k) návrhů na zápis do Seznamu výrobců elektrozařízení,

l) povinných osobách podle § 38,

m) stavu finanční rezervy a volné kapacitě skládek,

n) přepravě nebezpečného odpadu,

o) přeshraniční přepravě odpadů,

p) shromažďovacích místech nebezpečných odpadů a sběrových místech a skladech odpadů.

V rámci tohoto informačního systému by měly být veřejně přístupné jednak informace ve výše uvedeném výčtu vytištěné tučně a dále informace o

- výrobcích baterií a akumulátorů,
- vydaných potvrzení o převzetí autovraků,
- výrobcích elektrozařízení.

Hlavním přínosem zavedení Centrálního informačního systému odpadového hospodářství je vytvoření jednotného přehledného systému v oblasti odpadového hospodářství. Ministerstvo životního prostředí využije k zřízení tohoto systému stávající systém evidence, sledování produkce a nakládání s odpady.

Evidence při přepravě nebezpečných odpadů

V současné době evidence přepravy nebezpečného odpadu není centralizována ani elektronicky vedena. Je založena na zasílání 7 propisovaných listů „formulářů“ v papírové podobě mezi dotčenými subjekty. Tato skutečnost je časově náročná a jsou s ní spojeny administrativní náklady pro osoby zúčastněné na přepravě nebezpečného odpadu, tedy pro odesílatele nebezpečného odpadu, příjemce nebezpečného odpadu

a přepravce nebezpečného odpadu, a dále také výrazné administrativní náklady pro orgány státní správy, konkrétně obecní úřady obcí s rozšířenou působností.

Významnou roli v přepravě nebezpečného odpadu zaujímají obecní úřady obcí s rozšířenou působností, které vyplněné evidenční listy přijímají. Došlé evidenční listy pak párují a zakládají, resp. archivují. Je nesporné, že současný systém evidence výrazně zvyšuje administrativní náklady veřejné správy a snižuje efektivnost celého systému, neboť jak už bylo zmíněno, evidence je vedena v tištěné formě.

V souvislosti s přijímáním evidenčních listů dochází k zahlcení spisové služby na jednotlivých obecních úřadech, neboť všem došlým evidenčním listům musí být přiřazen čárový kód pro následnou evidenci. Doručené a spisovou službou označené evidenční listy jsou postoupeny pracovníkům konkrétního oddělení, kteří je párují a následně ukládají do archivu pouze pro potřeby zpětné kontroly v rámci případných správních řízení, ale bez dalšího využití pro případné statistické hodnocení, popř. další možnost ověřování a porovnávání s dalšími evidencemi. Lze tedy konstatovat, že pokud následně žádné správní řízení neproběhne, jsou náklady na archivaci neopodstatněné.

Proto byla navržena elektronizace této evidence – Informační systém přepravy nebezpečných odpadů. V rámci tohoto systému budou odesílatel i příjemce odpadu povinni se zaregistrovat. Poté na základě společné dohody vyplní evidenční list. **Odesílatel** tento list překontroluje a výtisk přiloží k zásilce nebezpečného odpadu. Pokud nedojde k uskutečnění přepravy, je odesílatel povinen zrušit záznam o přepravě nebezpečného odpadu v systému (nejpo-

zději do 24 hodin od termínu přepravy uvedené v evidenčním listu). **Příjemce** odpadu je povinen do následujícího pracovního dne po převzetí odpadu potvrdit informace v systému (popřípadě poznamenat nesrovnalosti). Pokud příjemce nepotvrdí přijetí odpadu, je odesílatel povinen zjistit, jak bylo s odpadem naloženo, popřípadě zajistit dopravu zpět do svého zařízení a vyznačit tuto skutečnost v systému.

Zavedení Informačního systému přepravy nebezpečných odpadů má být přínosem pro všechny subjekty zúčastněné na přepravě nebezpečného odpadu, jelikož dojde ke snížení celkové administrativní zátěže spojené s vytvořením, tiskem a zasíláním listinné podoby evidenčních listů na obecní úřady obcí s rozšířenou působností. Na straně těchto obecních úřadů pak dojde ke snížení časové náročnosti pro jejich pracovníky na evidenci a především párování došlých evidenčních listů a časové nároky na spisovou službu pak zcela odpadnou. Dále odpadají náklady spojené s archivací, jelikož tuto službu provádí přímo systém.

Díky oboustranné registraci, jak na straně odesílatele, tak na straně příjemce, bude zajištěna lepší kontrolovatelnost pohybu nebezpečných odpadů a vymahatelnost v případě porušení zákona.

Účinnost

Účinnost navrhované změny se předpokládá k 1. lednu 2012, u ustanovení týkajících se Centrálního informačního systému odpadového hospodářství se účinnost odkládá na 1. července 2012 a u ustanovení souvisejících s Informačním systémem hodnocení nebezpečných odpadů na 1. leden 2013.

Z důvodové zprávy vybral a upravil (op).

organizace Sdružení pro záchranu pobřeží Louisiany (CRCL) doporučuje namísto strategie bioremediace se spíše zaměřit na stabilizaci pobřeží.

BioCycle, 51, 2010, č. 10

Výhody zpětného odběru solárních modulů

Na světě byly do konce roku 2009 nainstalovány solární moduly o výkonu více než 22 GW. Podle prognózy „Zásobování elektřinou 2020“ Spolkového svazu pro obnovitelné energie budou obnovitelné energie v roce 2020 pokrývat téměř polovinu spotřeby a podíl fotovoltaiky se v následujících deseti letech více než zdesetinásobí.

Podniky fotovoltaického průmyslu založily v roce 2007 iniciativu PV Cycle za účelem vytvoření dobrovolného programu zpětného odběru a recyklace starých fotovoltaických modulů.

K cílům této iniciativy patří redukce množství odpadů z fotovoltaiky, opětovné používání hodnotných surovin, jako je sklo, křemík a jiné polovodičové materiály, dále snížení spotřeby energie v životním cyklu výrobku a zmenšení toků škodlivin, vznikajících při výrobě fotovoltaických modulů. Více než 70 členských podniků pokrývá 85 % evropského trhu fotovoltaiky. Iniciativa se zavázala recyklovat minimálně 65 % modulů, nainstalovaných v Evropě od roku 1990. Například byly již realizovány výzkumné projekty recyklace modulů SENSE a RESOLVED.

UmweltMagazin, 40, 2010, č. 9

Od zvláštního odpadu k surovině

Bavorská firma *econ industries* staví a instaluje zařízení na recyklaci olejových kalů. Zařízení zpracovávají staré zátěže a nebezpečné odpady

z rafinerií, průmyslu a nemocnic. V anglickém hrabství South Yorkshire bylo nainstalováno jedinečné zařízení vyrobené podle požadavků zákazníka. Zpracovává olejové odpady z celé země, staré zátěže z rafinerií a olejové usazeniny a vyrábí z nich palivo podobné topnému oleji. Výkon zařízení je 2000 kg/h. Kaly jsou zpracovávány na principu vakuového sušení za vysoké teploty. Tím se zabrání spalování a přímému skládkování škodlivých materiálů a postup navíc spotřebuje pouze čtvrtinu energie v porovnání s dosud používanou technikou. Jádrem zařízení je sušička, v níž se materiál pod vakuem zahřeje na 400 °C. Olej se odpaří a opět zkondenzuje, vznikne palivo bez obsahu škodlivých látek, protože jejich úniku brání filtrační technika. Cílem je oddělení škodlivých látek od nezávadných a redukce množství odpadů.

ENTSORGA, 29, 2010, č. 9

Neoznačené příspěvky z databáze RESERSpřipravuje RIS MŽP
<http://www.env.cz/is/db-resers/>

Sešlost přátel Odpadového fóra – rozjímání místo vzpomínání

To byla jízda! Odpadářská elita si dala dostaveníčko a pořádně se odvázala. U stolů se žhavě diskutovalo nad aktuálními otázkami z oboru, ale dostalo se také na drby! Takže, kdo chyběl, měl to spočítané. Večer byl věnován hlavně otci časopisu Tomášovi Řezníčkovi, který se rozhodl zvolnit tempo a užívat si vnučat. Nyní máte možnost pokochat se znovu jeho slovem na rozloučenou.

Zvolna se to všechno mění zvolna i ta slza kane víme, co je a co není nevíme však, co se stane...

Verš z jedné básničky Jiřího Suchého jsem si, i bez jeho dovolení, a to již podruhé, vypůjčil. Poprvé na úvod jedné mé předmluvy v časopisu. Podruhé dnes, kdy se chci velmi rychle svěřit se svými, dovolte výjimečně osobními pocity. Ta básnička totiž velmi přesně vystihuje současné mé dojmy.

K rozjímání mě donutil fakt, že jsem dobrovolně uvolnil místo mladším, progresivnějším, kreativnějším. Doufejme, že ti mladší potřebné zkušenosti rychle získají při využití všech těch elektronických vymožeností a vychytávek.

Když jsme se s bývalým ředitelem odboru odpadů na jednom dálničním odpočívadle dohodli při cestě z odpadářské konference před dvaceti lety, že by si odpady zasloužily svůj časopis, netušil jsem, že ten plátek dojde až tak daleko.

Tomu však předcházelo rozhodnutí hodit za hlavu vystudovanou a milovanou inženýrskou geologii a věnovat se odporným a smr-

Nechtěně mě potvrdilo, že zloba, závist, zášť, jak zpívá Marta Kubišová, skutečně přetrvává, ať žijeme v jakémkoli zřízení. A tak jsem si vyrobil časopiseckou konkurenci.

Ale i přesto jsem opět, a to již po čtvrté, dokázal založit nové vydávání časopisu. A snažil jsem se na daleko vyšší úrovni komentovat, popisovat a informovat jak nejlépe na odpady.

Zvolna se to všechno mění zvolna i ta slza kane víme, co je a co není nevíme však, co se stane...

Policie? Ne, nic se neděje, volám jen tak...

Myslíme na své členy.

Vidíš to? Místo, aby mi přinesl pivo, tak fotí!

dotým odpadům. Tehdy, před třiceti čtyřiceti lety, totiž na ně převládal takovýto náhled a na konec nebyl až tak daleko od pravdy.

Je až překvapivé, jak jsem dokázal s odpady ve svém referátu v relativním klidu přečkat doby temna a normalizace.

Teprve později, již v době kvetoucího kapitalismu, mne jedno individuum velmi drasticky přesvědčilo, že na dobu řízenou estébé hned tak nelze zapomenout.

V poslední prázdninové ročence jsem uvedl, v souvislosti s dvaceti lety novodobé odpadové historie, vybrané aktivity našeho hlavního gesčního ministerstva. Vyplynulo z toho, kolik se vystřídal ministrů, náměstků a ředitelů, kolik se vydalo zákonů a vyhlášek, kolik se popsalo účelně, ale hlavně neúčelně papíru, kolik se promrhalo tak drahého času našeho života. Ale časopis ve svém střídáním pojetí a ve skromném duchu jede dál.

Za zmínku to nestojí, ale za připomenutí ano. Co času, energie a peněz se mohlo ušetřit, kdyby naše odpadové hospodářství nastartované na světové úrovni nebylo zdeformováno ekologismem několika jedinců, kteří ovládli na několik let nejvyšší správu věcí veřejných, tedy v našem případě správu odpadů.

Nyní již ekologisté nevládnou. A většina z nás asi čeká, co nová a ještě novější, mladá a úplně jiná a stále se obnovující garnitura, ukáže a dokáže, kam nás zavede.

Kdybych měl odpovédět na nevyřčenou otázku – co mne nejvíce vadí na vydávání časopisu – tak odpovídám – téměř neexistující zpětná vazba. Když někdy, spíše omylem, tak jednou za rok, přišla reakce či dotaz, byli jsme v redakci překvapeni, téměř šokováni. A přitom by to mělo být samozřejmostí. Ale asi v této době není na takoveto, v uvozovkách zbytečnosti, čas. Je to škoda. Ale alespoň dnes na to čas je! A to je také jedním z důvodů pravidelně organizované sešlosti.

Již pomalu končím a omlouvám se, že jsem použil několikrát jájismus, který sám nemám rád, ale mluvil jsem jen a jen za sebe, proto tento tvar. Dovoľte, abych podobně jako na začátku, tak i na konci citoval další svou oblíbenou osobnost, a to Jana Wericha:

„Nic chytřejšího než život nikdo nikdy nevymyslí a ty máš jen jednu možnost. Především ho prožít, zodpovídat za něj, využít jej tak, aby jsi při součtu byl spokojený. Ono ti stejně nic jiného nezbyde. Důležitý je procházet jím slušně a s koulema. To je jediný, co pro to můžeš sám udělat. Radím ti, udělej to co nejlíp! Život je a bude ten největší dar. Ten ti nikdo nikdy znovu nenabídne. Važ si nabídky. Válej se v něm. Haj si ho. Pamatuj si: máš ho jenom na doživotí! Nebud' na život línej, to se ti vymstí.“

Tomáš Řezíček

Integrovaný systém nakládání s odpady

Základem úvodní úvahy nad uvedeným pojmem je otázka, k čemu nám je integrovaný systém, co to vlastně je a zda je vůbec potřebný.

Nejdříve bychom si měli říci, že slovo integrovaný podle slovníku českých synonym je *spojený, sjednocený, jednotný, propojený, celkový*.

Stejně tak pojem systém je *soustava, uspořádání, struktura věcí či celku*.

Je tedy nutné, aby takto chápaný systém byl ještě integrovaný? Není to již dostatečně určeno

nebo dokonce přeuročeno? Je-li něco součástí systému, mělo by to být vlastně téměř automaticky sjednoceno, propojeno, tak proč ještě integrovaně?

Naskytá se tedy myšlenka, zda nejde více méně o módní slovo či slovní spojení zdůrazňující, že speciálně systém nakládání s odpady by měl být tak propojený, jednotný a související, že nutně musí být ještě navíc integrovaný!

Kdy to všechno začalo

Mohu se mýlit, ale prosazování tohoto termínu se datuje do doby, kdy rozumné zásady nakládání s odpady začaly být deformovány ekologickými představami o tom, že vše kolem odpadů vyřeší jen třídění a recyklace a jakási recyklační společnost.

Aby jakékoli zařízení, které neobsahuje přímo třídění a recyklaci nebylo hned v zárodku potlačeno či zamítnuto, byly definovány zásady **integrovaného zařízení**, které v technicky a organizačně vyváženém poměru obsahuje všechny možné prvky systému nakládání s odpady. To znamená i do nedávna zatracované řízené spalování odpadů, ale i jiné složky využívání a odstraňování odpadů, se kterými ještě několik let budeme muset počítat.

Před tím však nutno konstatovat, že **původní znění zákona č. 185/2001 Sb.**, o odpadech termín integrovaný systém nakládání s odpady (ISNO) a povinnosti s tím související neznal. Teprve při sestavování a schválení (2003) Plánu odpadového hospodářství České republiky a jeho finalizaci se do Závazné části dostávají *Zásady pro vytváření jednotné a přiměřené sítě zařízení k nakládání s odpady s cílem vytvořit integrované systémy nakládání s odpady na regionální úrovni a jejich propojení do celostátní sítě zařízení pro nakládání s odpady v rámci vybavenosti území*. Poprvé se zde objevuje předmětný termín ISNO.

V rámci **Realizačního programu POH ČR** pro komunální odpady (2004) je integrovaný systém definován jako *„jednoduchá strategie, která koordinuje sběr, využití a odstranění odpadů v celém odpadovém toku, směřujícím k optimální účinnosti při respektování ekonomických a environmentálních požadavků“*.

Jak to pokračovalo

Tento systém již dostatečně prezentovaný se dostal i do jedné z **novel zákona o odpadech** (2004), kde se určuje, že Plán odpadového hospodářství (OH) České republiky i plány OH krajů musí ve své Závazné části stanovit rámcové cíle i pro vytváření integrovaného systému nakládání s odpady.

Další definice byla vytvořena v rámci **programu Twinning Light** (2007), kde je ISNO specifikován jako *„funkční, environmentálně přijatelný, nákladově efektivní a sociálně akceptovatelný systém nakládání s odpady v území, které vyžaduje minimální zásahy státu, má minimální nebo žádné negativní vlivy na životní prostředí a je schopen zajistit plnění politiky odpadového hospodářství přijaté na daném území“*.

Tato poměrně rozsáhlá definice, která usiluje o vyčerpávající způsob postihnout všech aspektů, se na jednu stranu snaží nebyť ovlivňovaná státem, ale na druhou stranu vychází ze státem stanovené politiky. Těch politicky zaměřených dokumentů odpadového hospodářství je několik od celostátních koncepcí dříve zpracovaných, přes politiku životního prostředí až po plány odpadového hospodářství republiky a krajů.

Že jde tento pojem formulovat podstatně jednodušeji, dokládá **Česká technická názvoslovná norma** (2005), která přes všechny nedostatky a nepřesnosti, dané doslovným překladem z evropské normy a jen s minimálním přizpůsobením našim poměrům, prostě konstatuje, že *„ISNO zahrnuje celý soubor vzájemně navazujících a souvisejících činností“*. Je možno též říci, že jde o integraci komplexně poskytovaných služeb v odpadovém hospodářství.

Přes uvedené dokumenty definující pojem ISNO se rozhodlo Ministerstvo životního

prostředí v roce 2007 zadat na léta 2007 až 2013 **vědecko-výzkumný projekt** s názvem *„Výzkum integrovaného systému nakládání s odpady a nových podpůrných nástrojů pro jeho zavedení v podmínkách ČR“*. Průběžné výsledky výzkumu jsou shrnuty v **publikaci** *„Integrovaný systém nakládání s odpady na regionální úrovni“*, J. Hřebíček a kol., 2009 (dále jen publikace), z které jsme si dovolili částečně čerpat některé údaje a závěry.

Je nezbytné na tomto místě zmínit i základní evropský předpis, a to **směrnici** Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 98/2008 o odpadech. V tomto základním dokumentu přímo námi zkoumaný pojem ISNO uveden není. V úvodním zdůvodnění se mluví jen o *„opatřeních k vytvoření sítě spolupráce a o vytvoření sítě zařízení“*, a také v samotném textu v souvislosti s odpovědností za nakládání s odpady a zásadami soběstačnosti a blízkosti se mluví o *„vybudování jednotné a odpovídající sítě zařízení...“*.

Lze tedy konstatovat, že jsme u nás při stanovení potřebnosti integrovaného systému svým způsobem předběhli evropské dokumenty a snažime se o formalizaci určitých činností nezbytných pro odpovědné řízení odpadového hospodářství. Je pouze otázkou podrobnosti stanovení zásad integrovaného systému a vhodnosti jejich prosazování cestou právních předpisů, abychom opět nebyli „papežštější než papež“.

V souvislosti s nutností připravit nový zákon o odpadech byly v roce 2010 zpracovány **Rozšířené teze rozvoje odpadového hospodářství v ČR**, kde pod kapitolou „Provozování zařízení“ je uvedena stať týkající se integrovaných systémů. Zde je uvedeno, cituji:

„Regionální integrované systémy nakládání s komunálními (případně dalšími)

odpady (ISNKO) se jeví jako nutné řešení pro udržitelné odpadové hospodářství ve větších územních celcích. Jsou založeny především na spolupráci obcí jako původců a kraje. ISNKO jsou nutné pro vytvoření celého systému sběru, úpravy, využití a správného odstraňování odpadů s existencí velkokapacitních a tím i provozně ekonomicky únosných zařízení pro nakládání s odpady v rámci regionu (např. velké bioplynové stanice, zařízení pro energetické využití odpadů apod.).

Zásady řešení:

Navrhuje se zpracovat vymezení základního modelu ISNKO do POH ČR; návrh ISNKO bude povinnou součástí krajských POH...“.

Teze sice představují celkový rámec navrhovaného legislativního řešení současné situace, ale zároveň je lze s určitou nepřesností charakterizovat jako jakousi náhradu dlouhodobě chybějící a žádané koncepce nakládání s odpady.

Věcný záměr (nového) zákona o odpadech, který je v současné době v připomínkovém řízení, celkem logicky a tradičně přímo institut Integrovaného nakládání s odpady neuvádí, ale lze se domnívat, že principy ISNO budou stanoveny v prováděcích předpisech k plánům OH.

Pečlivý čtenář si jistě všiml, že teprve v Rozšířených tezích je podrobněji specifikován obsah ISNO, dále se připouští, že nemusí jít jen o komunální odpad a že detailněji se integrovanými systémy budou zabývat plány OH.

Upozornění

Zde si dovoluji poukázat na časovou návaznost (*jak ten čas letí*), neboť nový zákon se bude podle plánu legislativních prací schvalovat až koncem roku 2012. I když se nový Plán OH republiky může připravovat souběžně, platnost může být až po schválení nového zákona. Návazně by potom měly být připravovány a schvalovány nové krajské plány OH. Tím se dostáváme do horizontu roků 2014 až 15. V té době však lze předpokládat, že již bude funkčních několik regionálních integrovaných systémů v souvislosti s připravovanou výstavbou větších investičních celků na využití odpadů, jako jsou mechanicko-biologická úprava, včetně následných zařízení na využití a odstranění odpadů, bioplynové stanice a především spalovny komunálních odpadů.

Projektanti a provozovatelé krajských a regionálních systémů nakládání s odpady budou tedy vlastně ještě dříve, než budou schválené krajské plány OH, integrované systémy nakládání s odpady naplňovat, tedy realizovat. Vezmeme-li v úvahu již fungující systémy, které jsou vázány na stávající tři spalovny odpadů, lze předpokládat, že

do roku 2015 bude funkčních dalších pět až šest krajských systémů. Nelze však opomenout rodící se systémy na nižších stupních, to znamená úrovni bývalých okresů. Již dnes se vytvářejí funkční regionální odpadová centra.

Vymezení ISNO

Pro charakterizaci obsahu a funkce integrovaného systému nakládání s odpady se podle výše uvedené publikace vymezují zásady, prvky, cílové skupiny, nástroje a indikátory. Podrobnosti lze nalézt v publikaci, zde uvedeme jen základní přehled pro objasnění nezbytných souvislostí.

Zásady vycházejí převážně z evropských a národních koncepčních a právních dokumentů, o kterých jsme se též v předchozím textu zmínili. Základem je známá a zákonem o odpadech specifikovaná *hierarchie nakládání s odpady* – předcházení vzniku odpadů, příprava k opětovnému použití, recyklace odpadů, jiné využití, například energetické využití, odstranění odpadů. Vedle toho se prosazuje zásada soběstačnosti a blízkosti a princip znečišťovatel platí.

Před stanovením prvků (procesů) ISNO je nutno specifikovat vybrané toky odpadů. ISNO lze logicky aplikovat na všechny druhy odpadů, ale jako nejběžnější, s ohledem na vznik a další nakládání s odpady, se považují odpady vznikající na území obce či města a za nakládání s nimi převážně zodpovídá obec. Publikace se zabývá šesti vybranými toky, a to: *komunální odpad, živnostenský odpad, biologicky rozložitelný odpad, elektroodpad, autovraky, obaly*.

Vedle tohoto členění je nutno poukázat na souvislost s **katalogem odpadů**, kde se odpady vznikající na území obce vyskytují minimálně v pěti základních skupinách odpadů:

- 16 – Odpady v katalogu jinak neurčené (např. autovraky, odpady z elektrického a elektronického zařízení, baterie a akumulátory).
- 17 – Stavební a demoliční odpady včetně vytěžené zeminy z kontaminovaných míst.
- 18 – Odpady ze zdravotnictví a veterinární péče...
- 19 – Odpady ze zařízení na zpracování (využívání a odstraňování) odpadu...
- 20 – Komunální odpady (odpady z domácností a podobné živnostenské, průmyslové odpady a odpady z úřadů), včetně složek z odděleného sběru.

Prvky ISNO publikace popisuje jako procesy nakládání s odpady, do kterých zařazuje vedle vyjmenovaných způsobů nakládání s odpady na základě hierarchie výrobu a služby, spotřebu a sběr odpadu. Sběr odpadu zahrnuje samotný sběr, shromažďování, třídění, svoz a přepravu odpadů. Dal-

ším důležitým prvkem ISNO je sběrný dvůr a regionální odpadové centrum.

Zde v publikaci výčet prvků končí s ohledem na její zaměření. Nutno však doplnit tento výčet o další prvky – síť zařízení – vyplývající z hierarchie a tím je např. dotřídování, úprava, zpracování, využití v bioplynových stanicích a ve spalovnách odpadů a odstranění na skládkách. Je to jen hrubý výčet a použití jednotlivých zařízení závisí na technických, finančních a organizačních možnostech konkrétního regionu.

Cílové skupiny jsou ty, které se budou přímo na vytváření ISNO podílet. Jde o producenty odpadů a obce, výrobce, prodejce a distributory, subjekty zajišťující prevenci odpadů a zpětný odběr, subjekty zabývající se přímo i nepřímo nakládáním s odpady.

V úvodu kapitoly **nástroje** uvádí publikace za použití zahraničních pokladů pohled na integrovaný systém z hlediska životního cyklu výrobku, z hlediska produkce odpadů a z hlediska nakládání s odpadem. Na to navazuje výčet možného uplatnění těchto nástrojů: normativní, ekonomické, informační, organizační, administrativní, dobrovolné a technologické. Z názvů nástrojů jasně plyne jejich náplň, která již byla v minulosti na různých úrovních mnohokrát diskutována a specifikována.

Indikátory jsou chápány jako statistiky, míry nebo parametry, které slouží ke sledování cílů a změn v ISNO. Národní indikátory jsou poměrně podrobně a přesně rozpracovány pro účely vyhodnocování úrovně plnění stanovených cílů v Plánu odpadového hospodářství ČR a je možno je pro účely hodnocení jednotlivých ISNO použít.

Závěr

Integrovaný systém nakládání s odpadem je možno chápat jako sofistikovanou (pozitivně i negativně chápanou), administrativně náročnou, ale také dobrovolnou (i když zákonem o odpadech stanovenou) strukturu a návod jak navrhnout, provozovat a řídit nakládání s odpady v určitém územním celku.

Jeho význam není třeba zveličovat ani potlačovat, neboť ti, kteří se rozhodnou své nakládání s odpady v určitém území praktikovat, si jistě udělají dostatečně podrobnou analýzu potřebnosti nebo nepotřebnosti tohoto systému.

Zatímco se připravují nové a snad i modernější právní rámce pro odpadové hospodářství, které jistě vymezí i pravidla pro vytváření integrovaných systémů, praxe nečeká a buduje si takové systémy, které jsou potřebné a použitelné a které mají praktický přínos často při logickém použití „selského rozumu“.

Tomáš Řezníček

Uplatnění zásad integrovaného systému nakládání s odpady

V závěru roku 2007 byly zahájeny práce na projektu VaV „Výzkum integrovaného systému nakládání s odpady a nových podpůrných nástrojů pro jeho zavedení“, č. SP/II2F1-30-07. Na řešení projektu se podílí společnosti SITA CZ, a. s., jako řešitel a ECO – management, s. r. o., jako spoluřešitel. Jedním z dílčích úkolů projektu je sledování a ovlivňování vývoje nakládání s komunálními odpady na území města Šumperk (pilotní oblast).

S pojmem integrovaný systém nakládání s odpady (ISNO) operuje POH České republiky, ze kterého byl převzat do POH kraje. Tento pojem není legislativou ale jednoznačně definován. Podle Realizačního programu POH ČR pro komunální odpady se ISNO rozumí jednoduchá strategie, která koordinuje sběr, využití a odstranění odpadů v celém odpadovém hospodářství daného regionu, směřující k optimální účinnosti při respektování ekonomických a environmentálních požadavků.

Pro potřeby pilotního projektu byly navrženy následující znaky ISNO /1/:

- aplikace na souvisle územně vymezenou oblast,
- pokrytí všech odpadových proudů odpadu z obcí v rámci regionu,
- zajištění cesty odpadu pro jednotlivé odpadové proudy: prevence vzniku, soustředění a sběr odpadu, přeprava odpadu,
- zajištění recyklační, bezpečně odstraňující nebo logistické koncovky pro všechny odpady z obcí na zařízení v dané oblasti,

- soulad s POH kraje, vazba na prvky ISNO kraje,
- známí účastníci provozu systému, vzájemná komunikace, informační zázemí, zpětná vazba.

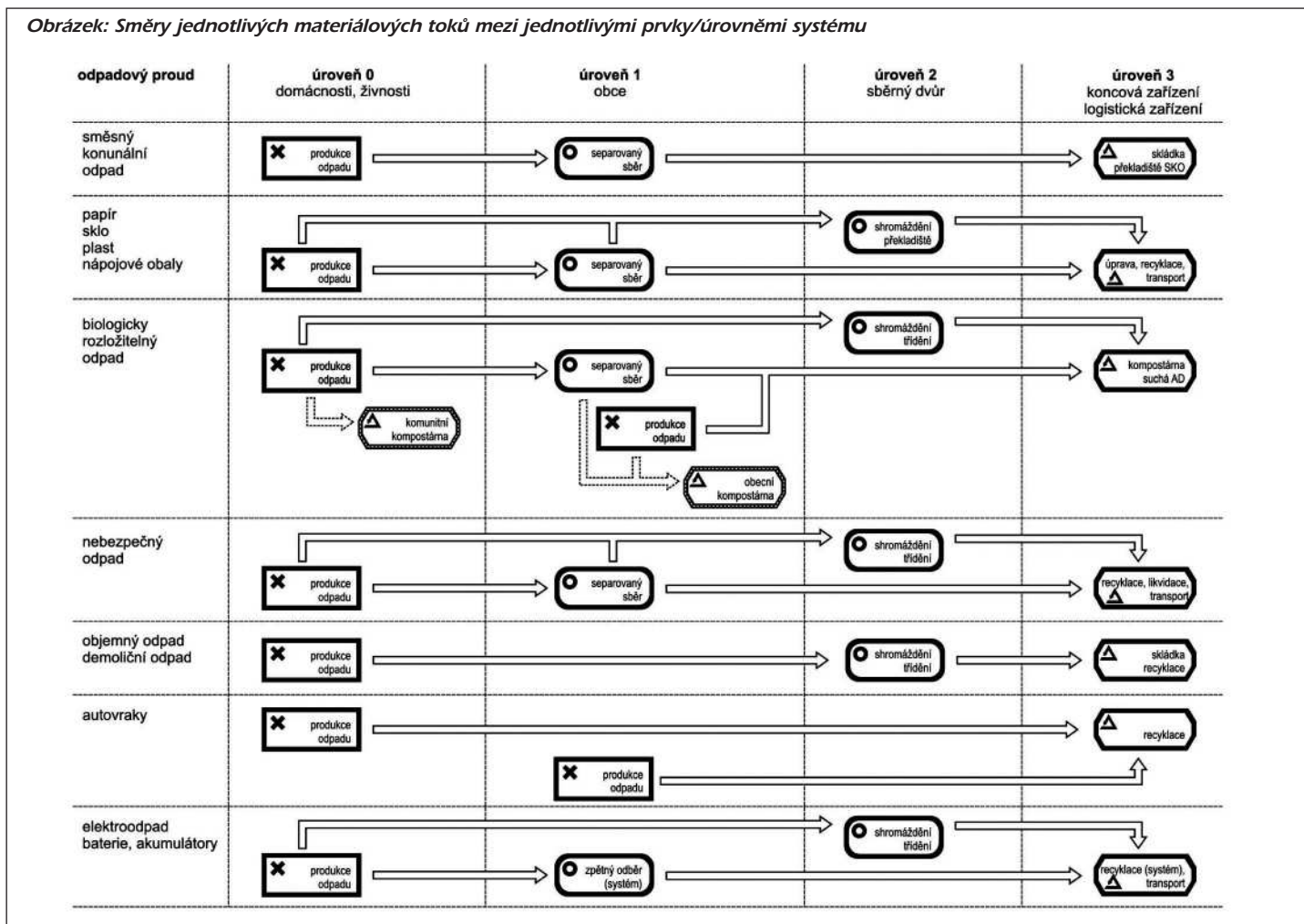
Jednotlivé úrovně ISNO pak zahrnují domácnosti (produkce odpadu), obce (produkce odpadu, sběr a nakládání s odpadem), sběrné dvory a regionálně významná zařízení pro nakládání s odpadem (**obrázek**).

Aktivity spojené s uplatňováním zásad ISNO v pilotní oblasti jsou zaměřeny na:

- sledování parametrů produkce, sběru a svozu,
- rozvoj nádobového sběru složek k materiálovému využití,
- rozšíření separace BRO,
- doplnění sítě zařízení,
- budování informačního systému.

V roce 2009 dochází v oblasti ke změně některých trendů, které byly zaznamenány

Obrázek: Směry jednotlivých materiálových toků mezi jednotlivými prvky/úrovněmi systému

v časové řadě 2005 až 2008 (**tabulka 1**):

- pokles celkové produkce komunálního odpadu, která v letech 2005 až 2008 nepřetržitě rostla,
- zastavení růstového trendu produkce smíšeného komunálního a objemného odpadu,
- zastavení růstu podílu separovaných složek nádobového sběru (odpad s obsahem obalů) a bioodpadu.

Uvedené změny ve vývoji stavu odpadového hospodářství oblasti lze pokládat za projev nestandardního stavu, který odrážel celkovou krizi ekonomického prostředí. Ta se v největší míře projevila právě v roce 2009. Z hlediska odpadového hospodářství došlo k poklesu spotřeby domácností, která přímo souvisí s produkcí odpadu. Dále došlo k výraznému propadu cen v oblasti komodit, který se pak projevil vysokým nákladem obcí na nakládání s jednotlivými složkami odpadu s obsahem obalů.

Přes tyto tlaky dochází v oblasti k postupnému rozšiřování nabídky separace na úrovni domácností v obcích. Je zvyšována hustota sítě sběrných nádob separovaných složek a zvyšuje se i podíl obyvatelstva zapojený do separace více složek sběru odpadů s podílem obalů (papír, plast, sklo, nápojový karton) (**tabulka 2**).

V oblasti došlo rovněž k výraznému rozvoji nádobového sběru biologicky rozložitelného odpadu na úrovni domácností. V současné době jsou do nádobového sběru BRO alespoň částečně zapojeny 4 obce regionu.

Dlouhodobě jsou parametry produkce BRO na úrovni domácností sledovány v části města Šumperku. Jedná se o oblast se smíšenou zástavbou zahrnující cca 1250 obyvatel, kde je sběr provozován od roku 2005. V období od srpna 2005 do prosince 2009 bylo z této lokality navezeno 555 tun odpadu.

Z vývoje produkce (**tabulka 3**) vyplývá významná sezónní složka produkce, která odráží zejména produkci odpadu ze zahrad. Zavedením sběru BRO na úrovni domácností tak dochází jednak k odklonu bioodpadu, který byl původně součástí proudu smíšeného odpadu, z režimu skládkování, jednak k zachycení odpadu, se kterým bylo původně nakládáno mimo režim zákona o odpadech (domácí kompostování, pálení, černé skládky). Obecným projevem separace složky je pak v tomto případě nárůst celkové produkce komunálního odpadu při současném navýšení podílu recyklace odpadu z obce.

Vedle mobilního sběru nebezpečných odpadů dochází v regionu Šumperska (správní oblast ORP Šumperk) ke zvyšování separace prostřednictvím sběrných dvorů. Zatímco v roce 2005 byl sběrný dvůr provozován pouze ve městě Šumperk, v současné době jsou v regionu Šumperska provozovány tři sběrné dvory a další čtyři jsou ve fázi projektové přípravy.

Spádovým zařízením regionu je v současné době Odpadové hospodářství Rapotín, kde se nachází skládka odpadů. Pro rozšíření možností nakládání s odpadem na úrovni regionu a zajištění logistické vazby na republikově významná zařízení připravuje obec Rapotín výstavbu centrálního zařízení, které je v současné době ve fázi stavebního řízení. Tento Centrální sběrný dvůr (regionální odpadové centrum) bude zahrnovat prostory a technologie pro třídění a logistiku odpadů z nádobového sběru a ze sběrných dvorů regionu Šumperska a dále zařízení pro využívání biologicky rozložitelných odpadů. Cílem je zejména zvýšení podílu recyklace komunálních odpadů z regionu na úkor jejich odstraňování na stávající skládce.

Tabulka 1: Produkce jednotlivých odpadových proudů v regionu v letech 2005 až 2009

Odpadový proud	2005 (kg/ob.)	2006 (kg/ob.)	2007 (kg/ob.)	2008 (kg/ob.)	2009 (kg/ob.)	2009/2005 (%)
smíšený komunální odpad	217,3	209,4	211,8	231,3	230,6	106,1
odpad s obsahem obalů	17,4	22,1	28,2	33	30,9	177,6
kovový odpad	11,2	15,4	16,7	19,5	10,7	95,5
biologicky rozložitelný odpad	2	3,5	5,3	8,9	8,6	430
demoliční odpad	6,1	4,5	8,4	6,8	7,6	124,6
objemný odpad	17,3	19,8	22,8	28,6	28,1	162,4
nebezpečný odpad	1,8	1,2	1	0,8	0,6	33,3
ostatní odpad	1,7	0,9	1,5	2,3	1,9	111,8
jiné odpady (ČOV, infekční)	0	0	1,1	2,6	2	—
celková produkce	274,8	276,8	296,8	333,8	321,1	116,8

Tabulka 2: Podíl obyvatelstva území pilotního projektu zapojených do ISNO podle počtu tříděných složek

	2005 (%)	2006 (%)	2007 (%)	2008 (%)	2009 (%)
0 tříděných složek	4,6	0,7	0,1	1,1	0,1
1 tříděná složka	2,2	4,2	4,6	2,2	0
2 tříděné složky	46,9	17,6	16	8,5	3,7
3 tříděné složky	44,9	28,1	23,8	11,5	18,9
4 tříděné složky	1,6	49,6	55,7	76,9	77,4

Tabulka 3: Produkce bioodpadu v části města Šumperk v letech 2005 až 2009 (kg/obyv./rok)

Rok / měsíc	leden	únor	březen	duben	květen	červen	červenec	srpen	září	říjen	listopad	prosinec	celkem za rok
2005	—	—	—	—	—	—	—	5	9	7,2	10,3	5,3	36,8
2006	0	0	0,6	5	8,8	7,2	9,9	14,7	15,2	12,5	10	1,3	85,2
2007	1,6	1	3,7	9,9	8,3	7,8	11,8	13,2	11,1	8,8	4,9	2,7	84,8
2008	1,3	3,7	4,5	7,1	10	11,4	13,4	23	19,6	19,5	10,7	0,3	124,5
2009	0	0	5,4	9,6	8,1	12,1	14,4	18,4	16,6	16,5	12,9	3,6	117,6
průměr	0,7	1,2	3,6	7,9	8,8	9,6	12,4	14,9	14,3	12,9	9,8	2,6	98,7

LITERATURA

/1/ Hřebíček Jiří a kol.: *Integrovaný systém nakládání s odpady na regionální úrovni*. Littera: Brno. 2010.

Tomáš Chudárek, Zdeněk Horsák
SITA CZ, a. s.
E-mail: tomas.chudarek@sita.cz
Jiří Kalina, František Piliar,
Jiří Hřebíček
ECO management, s. r. o.

Informační podpora integrovaného systému nakládání s odpady

Zavedení a správná funkce Integrovaného systému nakládání s odpady (ISNO) jsou podporovány několika skupinami nástrojů. Po legislativních a ekonomických byly jako třetí nejvýznamnější vyhodnoceny v průběhu řešení nástroje informační. V článku jsou představeny dílčí výsledky výzkumného projektu SPII2F1-30-07 – zejména identifikace primárních zdrojů jako podkladů pro plánování ISNO a dále vyvinutý aplikační software pro jeho provoz.

Zdroje informací

Klíčovým informačním nástrojem ISNO v pojetí jednoduché strategie, která koordinuje sběr, využití a odstranění odpadů v celém odpadovém toku, je informační systém řešený obvykle jako webový portál integrující funkce pro všechny subjekty zahrnuté do systému – občany, obce i společnosti nakládající s odpadem.

V ideálním případě by měl takový informační systém umět získat vstupní data z primárních zdrojů, zpracovat je a pomocí výstupních dat poskytovat platformu pro spolupráci subjektů v ISNO, předávat vhodné informace o systému zúčastněným stranám a také by měl sloužit jako prostředek na podporu rozhodování při zavádění nových technologií, rozmístování zařízení v oblasti nebo v logistickém plánování.

Primární informační zdroje pro takový systém je vzhledem k současnému stavu vhodné (a skutečně možné) hledat ve veřejně dostupných databázích státní správy (ministerstev a jejich resortních organizací, krajských úřadů a statistického úřadu), které jsou přístupné prostřednictvím internetu.

Dalším cenným zdrojem informací pak mohou být samy obce. Nicméně zjišťování údajů od obcí a jejich úplnost se při řešení projektu ukázaly být problematické. Nenahraditelná pro systém jsou data od svozových společností, které však z pochopitelných důvodů daných konkurenčním prostředím nejsou vždy ochotné data poskytovat.

V rámci řešení projektu byly identifikovány využitelné primární zdroje pro informační systém a pro pilotní území (ORP Šumperk) byl vytvořen návrh funkčního informačního systému, který využil pro svoji činnost všechny níže uvedené primární zdroje informací.

Informační systém odpadového hospodářství

Základním zdrojem dat je Informační systém odpadového hospodářství (ISOH), který je přístupný přes webové rozhraní <http://isoh.cenia.cz/groupisoh> každému občanovi. Všechna data jsou v ISOH zpracovávána v následujících agendách:

- **Produkce a nakládání s odpady** – vychází z přílohy č. 20 k vyhlášce č. 383/2001 Sb., obsahuje informace o identifikaci ohlašovatele a partnerském subjektu, kterému byl odpad předán, územní určení, informace o druhu a kategorii odpadu, množství a způsobu nakládání.
- **Kaly z ČOV** – vychází z listu č. 3, přílohy č. 20 k vyhlášce č. 383/2001 Sb., obsahuje informace o složení kalů katalogového čísla 19 08 05.
- **Skládky odpadů** – vychází z přílohy č. 23 k vyhlášce č. 383/2001 Sb., obsahuje informace o skupině skládky, kapacitě skládky (provozované, volné a plánované), odplynovacím systému, rekultivaci, stavu finanční rezervy apod.
- **Zařízení na využívání a odstraňování odpadů** – vychází z přílohy č. 22 k vyhlášce č. 383/2001 Sb., obsahuje informace o stavu zařízení k odstraňování a využívání odpadů, včetně informací o použité technologii, projektované kapacitě apod.
- **Shromažďovací místa nebezpečných odpadů, sběrová místa a sklady odpadů** – vychází z přílohy č. 24 k vyhlášce č. 383/2001 Sb., obsahuje informace o druhu zařízení, kapacitě apod.
- **Hlášení krajského úřadu nebo obecního úřadu obce s rozšířenou působností o vydaných souhlasech a dalších rozhodnutích** – vychází z přílohy č. 25 k vyhlášce č. 383/2001 Sb., obsahuje informace o vydaných souhlasech, identifikace ohlašovatele a účastníků řízení, seznam odpadů a způsoby využití či odstranění odpadů, dobu platnosti souhlasu apod.
- **Autovraky** – vychází z informací online systému pro sledování toku vybraných autovraků MA ISOH sloužící k ohlašování potvrzení o převzetí autovraku dle přílohy č. 3 k vyhlášce č. 352/2008 Sb., Hlášení o sběru a zpracování autovraků, jejich částí, o produkci a nakládání s odpady za rok dle přílohy č. 4 k vyhlášce č. 352/2008 Sb. a Roční zpráva výrobce a akreditovaného zástupce vybraných vozidel o dosa-

žení cílů stanovených v § 37 odst. 7 písm. b) zákona o odpadech podle přílohy č. 5 k vyhlášce č. 352/2008 Sb.

- **Elektroodpady** – obsahuje informace vycházející z ohlašování dle přílohy č. 4 k vyhlášce č. 352/2005 Sb., Roční zpráva o plnění povinnosti zpětného odběru elektrozařízení a odděleného sběru elektroodpadů.

Z hlediska informačního systému ISNO je podstatná právě agenda uvedená jako první, prostřednictvím ní jsou veřejně přístupná data o množství odpadu strukturovaná podle skupiny a druhu v katalogu odpadů a agregovaná podle ORP.

Regionální demografické informace

Dalším důležitým zdrojem informací jsou údaje o obcích zapojených do systému na daném území. Podrobná a jednotně strukturovaná data o všech obcích v ČR poskytují Regionální informační služby (RIS) spravované Centrem pro regionální rozvoj České republiky.

Databáze přístupná přes webové rozhraní (<http://www.risy.cz>) poskytuje nejen základní údaje, jako geografické souřadnice (základní vstup pro integrovanou část GIS) a počet obyvatel, ale také podrobnější údaje o obcích, včetně výměry ploch obecní zeleně, vhodné pro odhad množství vznikajícího odpadu druhu 20 02 01, nebo přítomnost skládky nebo čistíčky odpadních vod na katastru obce.

Autorizovaná

obalová společnost EKO-KOM

Jednou z užitečných funkcí pro municipality v oblasti ISNO, zahrnutou v návrhu informačního systému ISNO, je algoritmus pro optimalizaci odměn za provoz systému odděleného sběru odpadů z obalů. Pro provedení algoritmu je nutné zadat údaje o postupu výpočtu a konkrétní výši odměn za zavedení odděleného sběru jednotlivých odpadových toků, které jsou zveřejňovány půlročně na webových stránkách společnosti EKO-KOM (<http://www.ekokom.cz/scripts/detail.php?id=107>).

Bohužel jejich textový formát, neustálé změny v systému a proměnlivá podoba tabulek neumožňují automatizované zpracování údajů z tohoto zdroje. Hodnoty je tedy nutné dvakrát ročně vnášet do informačního systému ISNO ručně, což vyžaduje neustálé úpravy provozovaného informačního systému, resp. zásahy přímo do jeho struktury v případě změny algoritmu výpočtu.

Informační zdroje ČSÚ a krajů

Agregovaná data k plánování ISNO lze dále čerpat z databází ČSÚ, zejména v oddílu Životní prostředí a zemědělství Národního statistického portálu, který shrnuje nejen tabulky a zdroje ČSÚ, ale i ostatní statistické materiály o životním prostředí od ČHMÚ, VÚV T.G.M., MŽP, CENIA a několika dalších subjektů (http://www.czso.cz/csu/nsp.nsf/csuskupina?readform&.uzemi__podnebi__zivotni_prostredi).

Informace o OH shromažďují také jednotlivé krajské úřady (KÚ), které na základě těchto údajů sestavují plány odpadového hospodářství (POH) krajů, vyhodnocují je a rozhodují o udělení nebo neudělení licencí k provozování zařízení pro nakládání s odpady.

Z hlediska ISNO jsou nejpodstatnějšími primárními informačními zdroji seznamy oprávněných osob k nakládání s odpady, včetně jejich povolených odpadů, které vydávají jednotlivé krajské úřady a zveřejňují je na svých webových stránkách. Tyto seznamy je možné ve standardizovaném formátu automaticky přejímat do informačního systému ISNO pomocí tzv. parserů.

Další zdroje informací

Mezi další potenciálně využitelné informační zdroje, patří zejména evidence přešaržovací přepravy odpadů podle Basilejské úmluvy vycházející z ohlašování jednotlivých přeprav odpadů a sledování maximálního povoleného množství přepravovaných odpadů a v případě odpadů, u kterých je požadováno složení finanční záruky, také sledování dodržení garančního množství.

Další skupinou zpracovávaných informací jsou data o obalech a odpadech z obalů vycházející z § 15 zákona o obalech, a vyhlášky č. 641/2004 Sb., o rozsahu a způsobu vedení evidence obalů a ohlašování údajů z této evidence, od povinných osob zapísaných v evidenci MŽP.

Dále jde o informace vycházející z ročních zpráv o plnění zpětného odběru podle zákona o odpadech § 38 odst. 10 obsahující zprávy povinných osob působících v oblasti nakládání s oleji, elektrickými akumulátory, galvanickými články, bateriemi a pneumatikami, která zpracovává agentura CENIA.

Každoročně jsou z údajů obsažených v ISOH připravovány výstupy do **Zprávy o stavu životního prostředí** a **Statistické ročenky životního prostředí**.

Cíleným zdrojem informací může být dotazníkové šetření mezi subjekty zapojenými do odpadového hospodářství oblasti (vč. obcí), je ale nutné počítat se statisticky významným počtem nevrácených dotazníků.

Za informační zdroj pro systém lze považovat také mapové podklady služeb Google maps API Web services (<http://code.google.com/intl/cs/apis/maps/>).

Informační nástroje pro ISNO vyvinuté v projektu Informační systém ISNO

Základem informačních nástrojů pro ISNO je webový portál, který integruje řadu funkcí. Od prostého informování veřejnosti v oblasti ISNO, přes zobrazení obcí, sběrných nádob, zařízení a dalších subjektů a objektů na mapě, vyhledávání a optimalizování tras mezi nimi až po odborné činnosti a plánování, jako optimalizace sběrné sítě, logistika svozu, stavba sběrných dvorů či výše odměn za jednotlivé odpadové toky.

V rámci řešení projektu byla na pilotním území ORP Šumperk zpracována studie a následně vyvinut jednoduchý informační systém Portál ISNO sdružující výše uvedené funkce. Tento systém je konstruován jako modulární, umožňuje tedy přidávání nebo změnu aktuálních funkcí.

Systém automaticky parsuje (*postup pro stanovení syntaktické struktury implementační algoritmu zvaného syntaktický analyzátor*)

data ze seznamu osob oprávněných k nakládání s odpady v Olomouckém kraji, ze systému ISOH a z portálu Regionálních informačních systémů. Pro grafické aplikace v rámci jednoduchého geografického systému jsou využity veřejně přístupné Google maps API Web services, podobu systému a výši odměn společnosti EKO-KOM je nutno do databáze systému zadávat ručně.

Ve své základní podobě umožňuje systém **neautorizovanému návštěvníku** zobrazení všech stacionárních zařízení pro nakládání s odpady v kraji na interaktivní mapě, vyhledání nejbližšího zařízení ke zpracování zadaných druhů odpadu a prohlížení informací o obcích.

Zástupcům obcí pak umožňuje po zadání přihlašovacích údajů pomocí optimalizačních algoritmů rozhodnout o stavbě sběrného dvora či kompostárny a přijmout opatření, která vedou k maximalizaci odměn od společnosti EKO-KOM.

Ekonomický model ISNO

Z praktických požadavků a potřeb při zavádění ISNO v pilotní oblasti vyvstala potřeba uživatelsky přívětivého a snadno přenositelného systému pro výpočet příjmů a výdajů obcí a svozových společností při zavedení separovaného sběru různých druhů odpadu. Na bázi MS Excel za použití programovacího jazyka Visual Basic byl v rámci projektu vytvořen ekonomický model, který umožňuje po zadání informací o oblasti a nastavení cenových hladin rozhodovat o výhodnosti zavedení separovaného sběru.

Model umí nezávisle hodnotit 7 odpadových toků (směsný komunální odpad, biologický odpad, plasty, papír, sklo, kovy a karton) a stanovuje jak náklady na sběr, svoz a uložení jednotlivých složek KO, tak potenciální příjmy plynoucí z prodeje odpadu určeného k materiálovému využití a z odměn společnosti EKO-KOM.

Pro praktické využití bude model veřejně přístupný (v průběhu roku 2011 na webových stránkách projektu VaV <http://isno.cz>) obcím pilotního území ve variantě s předem zadanými nákladovými vstupy bez možnosti změny (a tedy zavádějícího nastavení) hodnot uživatelem a ve variantě pro subjekty odpadového hospodářství (svozové společnosti, zpracovatelé apod.) s plnou možností změny hodnot. Díky využití aplikace MS Excel je zaručena maximální přenositelnost modelu mezi různými výpočetními platformami.

Jiří Kalina, Jiří Hřebíček
ECO management, s. r. o.
E-mail: hrebicek@ecomana.cz
Tomáš Chudárek
SITA CZ, a. s.

Portál ISNO - Analýza odměn společnosti EKOKOM, Bonusové složky - Mozilla Firefox

Portál ISNO - Analýza odměn společ...

Určený pro podporu rozhodování v regionu Šumperk

Homepage Administrace Přihlášený uživatel: admin Odlhásit

Menu

- Popis odměn Ekokomu
- Postup analýzy odměn
- Analýza odměn Ekokomu
- Analýza sběrný důr
- Používané indikátory

Administrace

- Zařízení
- Katalog odpadů
- Povolené odpady zařízení

Analýza - stránka 6 z 6 (Bonusové složky)

Koeficient č.4:

Měrná hmotnost papíru v nádobě v kg/m ³	378.78787878788
Měrná hmotnost plastů v nádobě v kg/m ³	303.0303030303
Měrná hmotnost skla v nádobě v kg/m ³	227.27272727273

Je-li měrná hmotnost papíru v nádobách v kg/m³ v rozmezí od 50 do 110 pak se základní odměna zvýší o 12%.
 Stav: Podmínku nespĺňujete
 Doporučení:
 • Zvýšit počet sběrných nádob(pytlů)

Je-li měrná hmotnost plastu v nádobách v kg/m³ v rozmezí od 17 do 40 pak se základní odměna zvýší o 10%.
 Stav: Podmínku nespĺňujete
 Doporučení:
 • Zvýšit počet sběrných nádob(pytlů)

Integrovaný systém odpadového hospodářství v provincii Vojvodina, Srbsko

V rámci zahraniční rozvojové spolupráce České republiky realizovala společnost DEKONTA, a. s., projekt nazvaný „Vypracování integrovaného systému odpadového hospodářství pro vybraná města a obce v provincii Vojvodina, Republika Srbsko“. Zadavatelem tohoto projektu bylo MŽP, partnerskými organizacemi byly Ministerstvo vědy a životního prostředí v Bělehradu a Vláda autonomní provincie Vojvodina se sídlem v Novém Sadu.

Málo rozvinutá infrastruktura a nízká výkonnost v sektoru odpadového hospodářství je zdrojem mnoha závažných ekologických, ale i sociálních problémů dnešního Srbska. Nedostatečné či nevyhovující řízení odpadového hospodářství vytváří environmentální a zdravotní rizika pro velké množství obyvatel. Urychlené řešení této situace patří k prioritám srbské vlády.

Pvní strategický dokument pro oblast nakládání s odpady „Národní plán odpadového hospodářství“ byl srbskou vládou schválen v roce 2003. V plánu je navrhováno rozdělení území do regionů, v rámci kterých bude poté budována odpadářská infrastruktura – zabezpečené skládky odpadu, recyklační centra, dočasné mezi-skládky nebezpečného odpadu a další potřebná zařízení, splňující přísné mezinárodní standardy. Pro jednotlivé regiony mají být vypracovány regionální plány odpadového hospodářství přizpůsobené místním podmínkám. Smyslem navrženého opatření je zajistit decentralizaci a tím vyšší efektivnost systému odpadového hospodářství v Srbsku.

Rozvojovým záměrem projektu realizovaného v provincii Vojvodina bylo vytvoření podmínek pro implementaci integrovaného systému odpadového hospodářství ve vybraných regionech Vojvodiny. Hlavní cíle projektu byly následující:

- (a) určení výchozích podmínek v oblasti odpadového hospodářství,
- (b) zpracování Regionálního plánu odpadového hospodářství,
- (c) zvýšení informovanosti obyvatel a odborné veřejnosti o problematice odpadového hospodářství,
- (d) implementace konkrétního vybraného opatření identifikovaného Regionálním plánem,
- (e) zpracování Konceptu OH v regionu střední Vojvodiny.

Uvedené cíle projektu byly realizovány především v regionu Západní Bačka s centrem ve městě Sombor. Tento region leží

v severozápadní části Srbska u hranic s Maďarskem a Chorvatskem a spadají do něj následující města: Sombor, Kula, Bač, Odžaci a Apatin.

Na základě analýzy specifických podmínek a požadavků na systém odpadového hospodářství v daném regionu byly nejprve identifikovány zainteresované skupiny (obyvatelé regionu, správní orgány na regionální úrovni, průmyslové podniky, zdravotnická a veterinární zařízení, atd.). Zainteresované strany pak byly rozděleny do třech skupin, a to podle míry jejich zapojení do systému odpadového hospodářství (strategická, institucionální, technická, sociální úroveň, atd.).

Další projektové aktivity byly zaměřeny na sběr dat nezbytných pro zpracování plánu odpadového hospodářství. Jednalo se o základní demografická a socioekonomická data a data o základních druzích vznikajících odpadů, jejich vlastnostech a množství). Sběr dat probíhal formou osobních návštěv lokalit (skládky odpadu, průmyslové podniky, podniky veřejných služeb, atd.).

Na základě analýzy výše uvedených dat byly navrženy jednotlivé technické komponenty systému odpadového hospodářství: (a) zařízení na sběr odpadu, (b) svozové vozy pro komunální odpad, (c) zařízení pro zhutnění a přeložení odpadu (překladová stanice), (d) regionální skládka odpadu, (e) zařízení na úpravu odpadů (mechaniko-biologická úprava).

V rámci informační kampaně byly dotčené domácnosti seznámeny s podrobnostmi (osobně i formou letáku). Domácnosti vyplnily dotazníky o počtu osob vč. jejich věku a další potřebné údaje. Data získaná z kampaně sloužila jako základ pro predikci množství odpadů, a to až do roku 2030. Na základě těchto odhadů byla navržena kapacita regionální skládky odpadu.

Místní podniky veřejných služeb aktivně podporovaly činnost projektového týmu – poskytovaly potřebná data, asistovaly při osvětové kampani, ověřování a zjišťování

složení odpadu a poskytovaly také technické zázemí pro realizaci projektu (zasedací místnosti a kanceláře apod.).

Zástupci regionální vlády (Sekretariátu pro ŽP a udržitelný rozvoj) poskytovali dostupné podklady a aktivně podporovali projektový tým zejména ve fázi sběru dat. Aktivnímu zapojení zástupců správních orgánů do projektových aktivit byla věnována maximální pozornost, protože jejich ztotožnění se s cíli projektu je základní podmínkou jeho udržitelnosti.

Finální verze regionálního plánu odpadového hospodářství byla odsouhlasena všemi starosty měst regionu Západní Bačka.

V závěrečné fázi projektu došlo k předání jeho konkrétních výstupů partnerské straně. Zástupcům podniku veřejných služeb „Tvrdjava“ v Bači byla předána kompletní projektová dokumentace pro výstavbu regionální skládky odpadů.

Dále byly v rámci projektu partnerské straně předány sběrné nádoby na tříděný odpad. Úspěšně se rozvíjí zejména recyklace PET lahví. Místní podniky veřejných služeb zajišťují jejich sběr, svoz a zpracování – třídění dle barvy a následné lisování do balíků. Takto upravený odpad je dnes již pravidelně odvážen smluvním partnerem k dalšímu využití. Na srbské poměry jsou výsledky zavedeného systému sběru tříděného odpadu velmi úspěšné. Za půlrok po informační kampani bylo v Somboru separováno 2100 kg PET lahví. V průběhu dalšího půlročního období se podařilo shromáždit již 6000 kg tohoto odpadu. Lze předpokládat, že sběr PET lahví bude významným zdrojem příjmu podniků veřejných služeb. Také obyvatelé přijali tuto iniciativu velmi pozitivně a požadují umístění dalších kontejnerů na separovaný odpad.

Závěrem je možné konstatovat, že stanovené cíle projektu byly naplněny. Na základě vyhodnocení výchozích podmínek a shrnutých dat se podařilo vypracovat reálný regionální plán odpadového hospodářství, který byl odsouhlasen všemi zainteresovanými skupinami na straně příjemce. Následně bylo několik konkrétních opatření navržených v regionálním plánu úspěšně implementováno a pro realizaci těchto opatření byla získána podpora veřejnosti.

**Mgr. Hana Čermáková,
Ing. Jan Vaněk
DEKONTA, a. s.**

E-mail: cermakova@dekonta.cz

Optimalizace následné péče o skládky odpadů

(3. ČÁST)

Následující text je třetí a poslední částí rozsáhlého pojednání o výsledcích výzkumů kolem následné péče o skládky ve světě. Prvé dvě části otištěné v předchozích dvou číslech Odpadového fóra obsahovaly obecný úvod a kapitoly:

Principy sanace skládky; Zkrácení doby následné péče o skládku; Pohyb kontaminantů v tělese skládky; Dlouhodobé sesedávání skládky; Určení bodu následné péče; Monitoring následné péče; Kvalita skládky z hlediska následného využití; Biooxidační filtry; Bioreaktorová skládka.

Přáli bychom si dostávat do redakce častěji takovéto kvalitní texty.

Redakce

Modelování skládky

Významnou roli při řešení budoucích problémů se skládkami může sehrát numerické modelování. Předpokládá se, že může být využitelné při konstrukci bioreaktorových skládek, monitorování a hodnocení rizika běžně provozovaných skládek, které jsou stále aktivní nebo již s ukončeným provozem, a rovněž pro předpověď a kontrolu jejich dlouhodobého emisního chování.

Při vytváření numerického modelu skládkových procesů je třeba brát v úvahu **umístění skládky a její individuální vlastnosti**. K dosažení těchto požadavků jsou nezbytné nejenom vhodné modelové rovnice pro kalibraci, ale rovněž provozní data ze skládek uvádějící složení odpadu, emisní údaje o výluhách a skládkovém plynu a mechanické vlastnosti odpadů. Vzhledem k různému charakteru jednotlivých skládek je obtížné zobecnit procesy, které v nich probíhají. Přesné modelování tedy závisí mimo jiné na dostatečně spolehlivých údajích o současném a historickém stavu skládky. To jsou např. celkové množství biodegradovatelného a inertního materiálu, složení biologicky rozložitelné frakce a složení a množství současných emisí výluhů a plynu. Budoucí emisní chování skládky je značně závislé na typu ukládaného odpadu, na konstrukci skládky a použité technologii ukládání odpadu.

Lze oprávněně předpokládat, že nyní je již dostatečné množství experimentálních a praktických zkušeností a výsledků z provozního období skládky umožňujících zhodnocení krátkodobého emisního chování skládky a jejího potenciálního rizika. Nicméně tyto údaje dosud chybí pro období po ukončení skládkování. V těchto případech může vhodný model usnadnit pochopení probíhajících procesů a **převést výsledky získané z těchto modelů do technického**

řešení, které by zdokonalilo podmínky pro dlouhodobou stabilizaci skládky.

Ukázalo se, že pro tyto účely mohou být užitečná měření vycházející z metabolické aktivity a metabolického potenciálu ulože-

Udržitelné skládkování má umožnit dosáhnout přijatelné rovnováhy s prostředím během jedné generace (30 – 40 roků).

ných odpadů. Pro získání těchto údajů mohou být vhodné různé biosenzory, např. substráty značené stabilními izotopy a akceptory elektronů, použité k zhodnocení degradační aktivity. Tento přístup by mohl být vhodný pro kvalitativní i kvantitativní

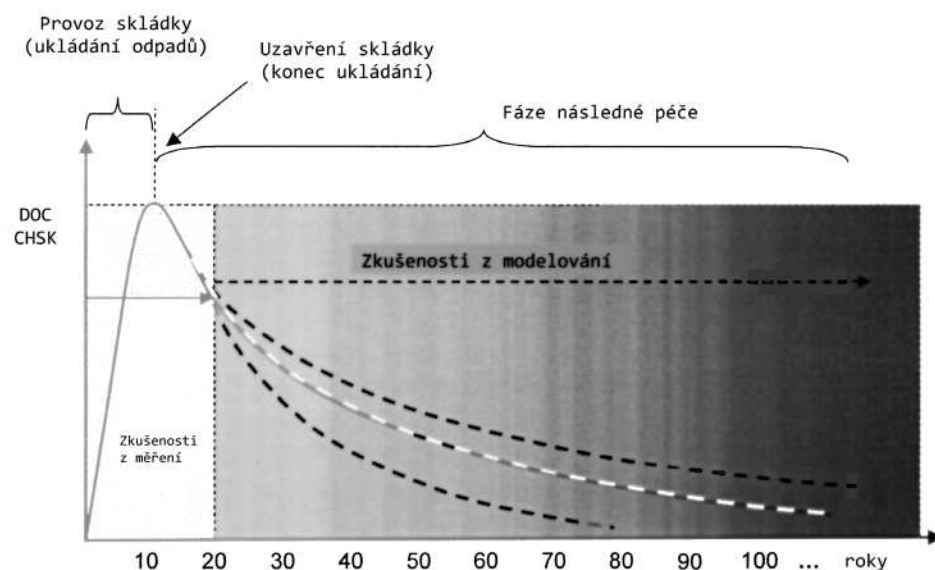
posuzování dlouhodobých rizik skládky, tvorby plynu a výluhů a strategie řízení a následné péče skládky.

Na **obrázku** je ukázán možný modelový časový průběh fáze nezbytné následné péče o skládku. Ten přitom předpokládá, že časově závislý průběh úbytku koncentrace rozpuštěného organického uhlíku (DOC – dissolved organic carbon) a chemické spotřeby kyslíku (CHSK) lze využít jako indikátorů pro určení charakteru průběhu následné péče o skládku. Na tvar těchto křivek mohou mít pak vliv zpomalené biodegradační procesy a veškeré změny hydraulických podmínek, které mohou ovlivňovat transportní procesy, neboť toto vše určuje dlouhodobé emisní chování a stabilizační procesy ve skládce.

Jeden z nadějných modelů nedávno vyvinuli v Německu na univerzitě Duisburg-Essen. Tento výpočetní **trojrozměrný model, s označením FEAP**, založený na multifázové teorii porézního média, umožňuje simulovat vzájemně propojené procesy reálně probíhající na skládce.

In-situ aerace skládky

Současný emisní potenciál starých skládek komunálního odpadu je hlavně ovlivněn stupněm degradace organických látek. V průběhu fáze aktivní následné péče o skládku je **přechod z anaerobních k aerobním podmínkám** procesem *in-situ* aerace výrazně urychlen. Přisun vzduchu snižuje současný i budoucí emisní potenciál skládky.

Obrázek: Emisní chování skládky. Příklad změn DOC (Dissolved Organic Carbon) a CHSK ve výluhu a nejistota průběhu budoucího emisního chování

Zdroj: A. Haarstrick: Twelfth International Waste Management and Landfill Symposium, Sardinia 2009.

Hlavními cíli aerobní *in-situ* stabilizace jsou:

- významné omezení potenciálu tvorby skládkového plynu,
- urychlení a dokončení sesedávání skládky,
- snížení množství organických látek a amoniakálního dusíku ve výluzech,
- vytvoření biostabilizované skládky umožňující instalaci konečného povrchového překryvu.

In-situ aerace skládky umožní, aby se vyvinuly aerobní degradační procesy ve skládce s následným omezením emisního potenciálu skládky v mnohem kratším čase než za anaerobních podmínek. Vedle toho lze *in-situ* aeraci doporučit rovněž jako předúpravu odpadu před jeho uložením na skládku. Jímání výluhu prováděné aeračními vrty usnadňuje rychlejší biostabilizaci odpadu, vzhledem ke zvýšené difuzi vzduchu do tělesa skládky a současně zlepšuje jeho mechanické vlastnosti. Z toho důvodu možno *in-situ* aeraci považovat též za nejlepší řešení předúpravy odpadů před jejich skládkováním vytvářející lepší podmínky pro čerpání plynu (minimalizace emisí methanu, mechanická stabilizace skládky).

V roce 2002 se uskutečnila provozní *in-situ* aerace skládky v Modeně v Itálii, jako předběžný krok projektu odtěžování skládky pro využití 200 tisíc tun odpadů pro výstavbu dálnice Milán – Bologna (patentovaná technologie **Airflow**).

Dlouhodobá aerace skládky pomocí ventingu a aeračního systému

Aeraci skládky se dosahuje rychlejší biologické stabilizace organických složek odpadů ve srovnání s anaerobní biodegradací. Během méně než 10 roků jsou zbytkové organické látky přeměněny na oxid uhličitý a vodu, čímž se výrazně sníží emise methanu jako skleníkového plynu. Tuto technologii lze využít pro skládky vykazující již pokles tvorby skládkového plynu po dlouhodobé anaerobní stabilizaci. Tím se urychluje uzavření a zkracuje se fáze následné péče o skládku komunálního odpadu.

Aerobní fáze po dosažení 90% biokonverze (ve vztahu ke zbytkovému obsahu biologicky rozložitelného organického uhlíku na počátku procesu) může být následně doplněna o aktivní nízkotlakou aeraci pro dlouhodobou aeraci skládky. Tento systém může být použit během přechodného období mezi koncem aktivní vynucené aerace a následné instalace konečného svrchního pokryvu obsahující vrstvu pro účinnou oxidaci methanu.

V počáteční fázi aerace je skládkový plyn zředěn zaváděným vzduchem. Krátce po zavedení vzduchu jsou nastartovány aerob-

ní biokonverzní procesy vedoucí ke tvorbě CO₂ za spotřeby kyslíku. Nicméně tyto procesy neproběhnou u veškerého množství odpadu najednou, jelikož distribuce vzduchu silně závisí na permeabilitě skládkovných odpadů. V průběhu této fáze aerace je anaerobní zóna na některých místech zachována a přemění se na aerobní až za delší dobu v důsledku pomalých difuzních procesů. **Z této zóny se methan stále uvolňuje, i když skládka je provzdušňována.**

Aerace skládek se ukázala jako vhodná a spolehlivá metoda pro řízenou, rychlou a udržitelnou biostabilizaci skládek komunálního odpadu. Aerace se zpravidla provádí elektricky poháněnými zařízeními, jako jsou různá dmychadla. Po dokončení stabilizace má skládka snížený emisní potenciál, i když kompletní inertizace (a tedy nulových emisí) nelze dosáhnout. Dalšího omezení těchto zbytkových emisí lze dosáhnout aeračním a ventingovým systémem (**WIDAWA-system**). Tento systém zajistí, že ve skládce zůstanou semi-aerobní podmínky po dlouhou dobu, a rovněž splní požadavky na bezpečnou kompletní biologickou oxidaci zbytkového methanu ve svrchním pokryvu skládky

Množství výluhu z aerobní skládky je menší než z anaerobní vzhledem k vypařování v důsledku zvýšené teploty odpadů uvnitř skládkového tělesa. V některých případech se recyklace výluhu považuje za dobrý prostředek k udržování správné bilance vlhkosti uvnitř skládky a k významnému snížení objemu výluhu a výrazně zvyšuje rychlost rozkladu, sesedávání komunálních odpadů a tím kapacitu skládky a podstatně snižuje tvorbu methanu a výluhu. Další výzkum je nezbytný pro širší praktickou aplikaci této technologie při skládkování.

Praktická aplikace aerace skládky

Aerobní *in-situ* stabilizace byla již úspěšně využita v Německu na staré skládce Kuhstedt, na skládce Milmensdorf, na staré skládce Neumühle, a rovněž na starých úložištech ve Schenefeldu a Kielu. Řízená biostabilizace skládek je vhodný nástroj pro snížení nákladů, zejména vzhledem ke značnému zkrácení doby a rozsahu následné péče. Právě s tímto záměrem se pomocí *in-situ* aerace uskutečnil rozsáhlý osmiletý výzkumný projekt pro urychlenou biostabilizaci staré skládky v Kuhstedu v Dolním Sasku. Tato skládka byla vůbec první, která byla touto technologií biostabilizována. Cílem bylo zjistit základní procesy probíhající při aeraci a ověřit systém v provozním měřítku. Hlavní cíle projektu byly následující:

- značně omezit potenciál pro tvorbu skládkového plynu,

- urychlit a dokončit sesedání skládky,
- zlepšit kvalitu výluhu s ohledem na organické polutanty a anorganický dusík,
- vytvořit biostabilizovanou skládku umožňující instalaci upraveného konečného svrchního pokryvu skládky.

Tato biostabilizace se ukázala úspěšná z hlediska minimalizace současné i budoucí tvorby skládkového plynu a zlepšení kvality výluhu. Projekt praktického testování této nové technologie nízkotlaké aerace s označením **AEROflott** zde probíhal od roku 1999. V létě 2007 byla ukončena aktivní aerace a čerpání plynu. Práce zde dále pokračují s využitím pasivního energeticky soběstačného systému **WIDAWA**.

Rozhodnutí o využití uzavřených skládek

Pro rozhodování o dalším využití uzavřených skládek chybí dosud jasná kritéria. Pro provozovatele skládky je fáze následné péče finančně nevýhodná a finanční prostředky na to musí být zajištěny během provozu skládky. Možnosti dalšího využití uzavřené skládky jsou následující:

- zemědělské využití zaměřené na pěstování kukuřice, brambor, pšenice, cukrové třtiny a sloní trávy,
- instalace místních rekreačních zařízení,
- úprava skládky pro dodávku energie, např. formou instalace fotovoltaických elektráren,
- výstavba obytných domů.

Zemědělské využití skládky se zdá být v mnoha ohledech zajímavé a spočívá zejména ve vhodné úpravě rekultivační vrstvy, zajišťující vhodný substrát pro kořenové systémy plodin. Změna podmínek na rozhraní odpadů a těsnící či rekultivační vrstvy zpravidla nepříznivě ovlivňuje kořenový systém a tedy úspěšný růst plodin a jejich výnosy. Výběr rostlinných druhů záleží velmi na předpokládaném využití a klimatických podmínkách. Výhoda povrchu uzavřené skládky spočívá zejména v tom, že zde nedochází ke konkurenci mezi produkcí plodin určených pro energetické využití a pro výrobu potravin.

Atraktivním využitím skládky v této fázi může být **získávání energie fotovoltaickou technologií**. To umožňuje získávat energii environmentálně šetrným způsobem za současného vhodného využití plochy. Poptávka po obnovitelných energetických zdrojích bude nepochybně vzrůstat, i když náklady na tento druh energie jsou zatím neúměrně vysoké. Vzhledem ke zvýšeným požadavkům fotovoltaiky na geotechnickou stabilitu ploch pro jejich umístění bude zde důležitou rolí hrát ekonomie.

Nedávno byl na největší římské skládce Malagrotta instalován flexibilní fotovoltaický systém umístěný na povrchu skládky po-

krytém geomembránou, který je výhodný v tom, že nevyžaduje nákladné robustní konstrukce a je i schopen přizpůsobit se ne zcela stabilnímu povrchu. Tento flexibilní tenkovrstvý solární systém otevírá nové cesty pro výrobu čisté energie při umístění na vhodně skládce a může přinášet další zisky průmyslu zpracování odpadů.

Budoucí vize

V posledních letech mnohé evropské země významně snížily množství ukládaných odpadů na skládky a dosáhly prvního kroku k tzv. **udržitelnému skládkování**. Termín udržitelné skládkování zatím nikde nebyl mezinárodně definován. V současné době se přijímá definice udržitelného skládkování jako systému, který umožní dosáhnout **přijatelné rovnováhy s prostředím během jedné generace (30 – 40 roků)**. Uvolňování emisí musí být pod environmentálně

tálně přijatelnou hladinou, aby se zamezilo ohrožení lidské populace a prostředí.

Byl navržen ambicióznější přístup s cílem zvýšení udržitelnosti lidské společnosti. Vznikla domněnka, že koncept nakládání s odpady jako „nulové emise“ či „nulové odpady“ (navržený Paulem Palmerem v polovině 70. let) by mohl představovat slibný přístup pro omezení ukládání odpadů na skládky. Nicméně společenské, demografické, technické a přírodní překážky mohou zbrzdit či znemožnit případné zavedení tohoto konceptu do praxe a je otázkou, zda „společnost bez skládek“ má reálnou budoucnost.

Je udržitelné skládkování skutečně konečným cílem, ke kterému bychom měli spět v odpadovém hospodářství? Strategie prevence a recyklace odpadů EU směřuje stále více od skládkování k recyklaci a využívání odpadů. Nicméně se ukazuje, že je (ekonomicky a často i technologicky) **nedo-**

sažitelné recyklovat veškeré odpady, a to znamená, že společnost směřující k udržitelnému vývoji nutně bude potřebovat „**udržitelné skládky**.“ Nedávno se některé recyklační společnosti nebo celé regiony ve světě přihlásily k přístupu „nulové odpady“ („zero waste“) ve svých strategiích odpadového hospodářství a vyhlásily jako cíl pro jejich dosažení rok 2010 nebo 2020 (např. Toronto, Canberra). Ve skutečnosti však současné údaje z těchto měst či regionů, které přijaly plán „nulové odpady“, ukazují, jak je **realita velmi vzdálena od jejich ambiciózních záměrů**. Vychází tedy otázka, zda **koncept „nulového odpadu“ nezůstane nadlouho pouhou fikcí**.

Mečislav Kuraš

Ústav chemie ochrany prostředí

Vysoká škola

chemicko-technologická v Praze

E-mail: mecislav.kuras@vscht.cz

KALENDÁŘ

PRÁVNÍ PŘEDPISY A VEDENÍ EVIDENCÍ ODPADŮ – STÁTNÍ SPRÁVA

5. 4., Praha
Bezplatný seminář
CeHO VÚV T.G.M.
E-mail: katerina.zimova@vuv.cz
www.ceho.cz

ISRI CONVENTION & EXPOSITION

5. – 9. 4., Los Angeles, USA
Institute of Scrap Recycling Industries (ISRI)
E-mail: convention@isri.org

USETEC C

6. – 8. 4., Kolín n. Rýnem, SRN
Veletř používání strojů a zařízení
KoelnMesse
E-mail: info@usetec.com

ECOWORLD

8. – 10. 4., Praha
Veletř ekologie a TUR
Incheba Praha, a. s.
www.veletrhecoworld.cz

URBIS TECHNOLOIE

12. – 16. 4., Brno
Mezinárodní veletrh komunálních technologií a služeb
Veletř Brno, a. s.
www.bvv.cz

ODPADOVÉ FÓRUM 2011

13. – 15. 4., Kouty nad Desnou
6. symposium Výsledky výzkumu a vývoje pro odpadové hospodářství
České ekologické manažerské centrum
E-mail: symposium@cemc.cz,
www.odpadoveforum.cz

BIOPLYN 2011

19. – 20. 4., České Budějovice
Mezinárodní konference
GAS, s. r. o.
E-mail: vzdělávání@gasinfo.cz

ODPADY V ENERGETICE A ENERGETICKÉ VYUŽITÍ ODPADŮ

20. 4., Ostrava
Konference v rámci Teplárenských dnů
Parexpo, s. r. o., Pardubice
www.teplarenske-dny.cz

ZNOVUPOUŽITÍ MATERIÁLŮ NA STAVEBNÉ ÚČELY

27. – 29. 4., Nový Smokovec, Slovensko
Konference k recyklaci stavebních odpadů
Stavební fakulta STU Bratislava
E-mail: grunner@svf.stuba.sk

ZPĚTNÝ ODBĚR

3. 5., Praha
3. ročník konference
Asekol, s. r. o.
E-mail: simkova@asekol.cz

FOR WASTE AND CLEANING

3. – 5. 5., Praha
6. mezinárodní veletrh nakládání s odpady, recyklace, průmyslové a komunální ekologie, úklidu a čištění
ABF, a. s.
E-mail: www.forwaste.cz

PRO EKO 2011

3. – 6. 5., Banská Bystrica, Slovensko
7. výstava recyklace a zhodnocování odpadů
BB expo, s. r. o.
E-mail: vystavy@bbexpo.sk

IFAT+CWS

5. – 7. 5., Šanghaj, Čína
Mezinárodní odborný veletrh pro vodu, odpady, recyklaci a obnovitelné zdroje
Hospodářská komora ČR
E-mail: veletrhy@komora.cz,
www.komora.cz/veletrhy

WASTEXPO 2011

9. – 12. 5., Dallas, USA
Konference a výstava
Penton Businss Media
E-mail: registration@penton.com

ODPADY 21

10. – 11. 5., Ostrava
Konference
FITE, a. s.
E-mail: kubos@fite.cz

ENVIRO

12. – 13. 5., Slaný
Konference
Cert Kladno
E-mail: saifrt@cert.cz

19th ANNUAL NORTH AMERICAN WASTE-TO-ENERGY CONFERENCE

16. – 18. 5., Lancaster, Pennsylvania, USA
Solid Waste Association of North America
E-mail: info@swana.org

SEDIMENTY VODNÝCH TOKŮ A NÁDRŽÍ

18. – 19. 5., Bratislava
VI. konference s mezinárodní účastí
Výzkumný ústav vodného hospodářství
www.vuvh.sk

METALRICICLO

19. – 21. 5., Brescia, Itálie
Mezinárodní výstava technologií pro recyklaci železných a neželezných kovů
E-mail: info@metalriciclo.com

BIR WORLD RECYCLING CONVENTION & EXHIBITION

23. – 25. 5., Singapur
BIR Bureau of International Recycling
E-mail: bir@bir.org

WATENVI

24. – 26. 5., Brno
Veletřhy VODOVODY – KANALIZACE a ENVIBRNO
Veletřhy Brno, a. s.
www.bvv.cz

SANAČNÍ TECHNOLOGIE XIV

24. – 26. 5., Uherské Hradiště
Konference

Vodní zdroje EKOMONITOR, s. r. o.
E-mail: seminare@ekomonitor.cz

WASTE-TO-RESOURCES

24. – 26. 5., Hannover, Německo
4. mezinárodní symposium o MBT a senzorovém třídění
Wasteconsult International
E-mail: info@wasteconsult.de
www.waste-to-resources.com

RESOURCEINDIA EXPO 2011

26. – 28. 5., Mumbai, India
Výstava pro obor odpadového hospodářství, odpadních vod a obnovitelné energie
Bombay Exhibition Centre
www.confairs.com

WASTE TECH-2011

31. 5. – 3. 6., Moskva
7. mezinárodní výstava a konference ISWA pro odpadové hospodářství, recyklaci a technologie pro životní prostředí s oficiální českou účastí
MPO, odbor podpory exportu
E-mail: stamberk@mpo.cz
www.waste-tech.ru, www.mpo.cz

SOLID WASTE TREATMENT AND DISPOSAL: LEADING EDGE TECHNOLOGIES

31. 5. – 2. 6., Moskva, Rusko
Doprovodná konference veletrhu WASTE TECH 2011
Sibico International
E-mail: iswaconference@sibico.com

ENTECO

6. – 9. 6., Köln, SRN
Mezinárodní odborná platforma se zaměřením na technologie, management a služby (dříve Entsorga-Enteco)
Koelnmesse GmbH, Ing. Jan Besperat
E-mail: besperat@koelnmesse.cz
www.koelnmesse.com

Pokračování na straně 31.

FÓRUM VE FÓRU

Nebezpečné vlastnosti odpadů 2

Otázka:

Jsmo začínající společnost, která vyrábí z přírodních i syntetických látek různé polotovary, přípravky i výrobky chemického charakteru. Naše výroba není svým rozsahem velká, ale je druhově pestrá a vzniká při ní značný počet různých odpadů. Snažíme se dostát svým povinnostem po všech stránkách a nyní jsme narazili na zákon o odpadech, ve kterém se příliš neorientujeme. Zejména je nám nejasný paragraf 6, přírodně 7 a 9, neboť si nejsme jisti, které naše odpady jsou nebezpečné a zda proto musíme mít odpadového hospodáře. Prosíme o vysvětlení.

Ustanovení § 6 zákona o odpadech se jmenuje Zařazování odpadů podle kategorií, ale hovoří se v něm prakticky jen o odpadech nebezpečných. Podle definice, uvedené v § 4 odstavec 1 písmeno a) je nebezpečným odpadem odpad „vykazující jednu nebo více nebezpečných vlastností uvedených v příloze č. 2 k tomuto zákonu“. Tato příloha obsahuje v současnosti 16 nebezpečných vlastností označených kódy H1 – H15.

Odstavec 5 paragrafu 6, který je zmocňovacím ustanovením pro vydání vyhlášky, je nově rozdělen do dvou písmen. Zatímco vyhláška o Seznamu nebezpečných odpadů pod písmenem a) je tam již dlouho a zmocnění bylo realizováno Přílohou č. 2 k vyhlášce č. 381/2001 Sb., v platném znění (vyhláška č. 374/2008 Sb.), nově bylo přidáno zmocnění pod písmenem b), které hovoří o definici nebezpečných vlastností odpadů, kritériích, zkušebních metodách a limitních hodnotách pro přiřazování nebezpečných vlastností odpadů. Nahlédnutím na stránky MŽP (psáno v lednu 2011) lze zjistit, že toto zmocnění ještě nebylo realizováno – rovněž viz dále.

Jaké odpady je třeba zařadit mezi nebezpečné a také s nimi tak zacházet, je uvedeno v § 6 odstavec 1. Písmeno a) vychází ze seznamu (viz výše), písmena b) a c) z toho, že je odpad, i když není v seznamu, smíšen nebo minimálně znečištěn buď některým

nebezpečným odpadem ze seznamu, nebo některou složkou, jež je uvedena v Příloze č. 5 zákona. Ta obsahuje 51 položek, většinou dosti jasných, leč trpí tou vadou, že neobsahuje limitní koncentrace vyjmenovaných složek, takže v praxi je někdy těžké spravedlivě posoudit, zda je odpad skutečně znečištěn. Navíc nejsou některé položky pojmenovány zcela jednoznačně a jejich obsah v odpadu může být proto diskutabilní, ale podrobnější rozbor by překročil účel tohoto článku.

Zásadní význam pro postup tazatele má § 6 odstavec 4, které dává původcům možnost, aby u těch odpadů, které se dostaly do kategorie nebezpečný postupy pod písmeny b) a c), prokázal, že nemají žádnou

Zákon dosti nepochopitelně neřeší situaci, kdy původce či oprávněná osoba, se kterou je vedeno správní řízení o odejmutí osvědčení, má již připraveno osvědčení nové a pokračuje s odpadem v původním režimu dál.

z nebezpečných vlastností a tím je z kategorie nebezpečných mohl vyřadit. Ty, které jsou v seznamu, takto vyřadit nelze, jsou nebezpečné „na věčné časy“, a to i když (třeba) žádnou nebezpečnou vlastnost ve skutečnosti nemají.

Jakým způsobem se při realizaci tohoto ustanovení postupuje, říkají ustanovení následujících § 7, 8 a 9. K tomu několik poznámek.

V § 7 jsou dosti podrobně uvedeny podmínky, které je třeba splnit, aby se fyzické i právnické osoby mohly stát hodnotiteli. Z nich plyne, že nebezpečné vlastnosti jsou dvojí – zjednodušeně řečeno „chemické“ a „zdravotnické“, pro každou skupinu je vyžadováno jiné vzdělání a pověření vydává jiný resort. Až na vzácné výjimky se nevyskytují osoby, které by splňovaly oba druhy vzdělání současně a proto se vytvořily dvě skupiny hodnotitelů – pověřených osob. Protože však při hodnocení nebezpečnosti konkrétního odpadu je třeba hodnotit a případně vyloučit všechny nebezpečné vlastnosti, je obvykle nutná spolupráce dvou pověřených osob.

Formu této spolupráce ovšem zákon neřeší, což může způsobovat problémy. Za logický a odborně i právně zcela čistý postup bych viděl, kdyby na hodnocení odpad byla při dvou různých hodnotitelích vydána osvědčení dvě – jedno na „chemické“ vlastnosti, druhé na „zdravotnické“. Každá pověřená osoba by ručila za závěry ze své skupiny a pokud by obě osvědčení vyloučila všechny nebezpečné vlastnosti, nebyl by odpad nadále nebezpečný.

Praxe je ovšem taková, že o vypracování osvědčení je původcem nebo oprávněnou osobou požádán jen jeden hodnotitel, jedna pověřená osoba. A ta si vyhodnotí „své“ vlastnosti a o vyhodnocení zbývajících, na které nemá pověření, požádá jinou pověřenou osobu a její hodnocení zařadí do společného osvědčení, které svojí osobou zastřeší. V pasáži, která se v osvědčení týká nebezpečných vlastností, které pověřená osoba nehodnotila sama, výsledky obvykle ocituje a odkáže se na přílohu, kde je práce spolupracující osoby.

Takový postup je nejběžnější, protože je snadný a nepostrádá logiku. Je ovšem pro hodnotitele trochu nebezpečný tím, že je právně nejasné, zda je nositelem odpovědi, který za ni ručí, jen hodnotitel, který byl o práci požádán a provedl „celkové“ hodnocení, nebo hodnotitelé společně – tedy každý za svoji skupinu. Tato nejistota je zajímavá v okamžiku, kdy některý orgán veřejné správy má pochybnosti o kvalitě osvědčení a hodlá aplikovat ustanovení § 8 zákona, tedy zavést s pověřenou osobou správní řízení s cílem jí pověření odebrat.

Druhou poznámkou je můj názor na myšlenku, která je uvedena v závěru § 9 odstavec 1 a která zní: „Osvědčení nezabývá původce odpadu a oprávněnou osobu povinností nakládat s odpadem tak, aby nedošlo k poškození životního prostředí, a odpovědnosti za škody způsobené nevhodným nakládáním s ním.“ Pokud jsou výrazem „škody“ myšleny finanční újmy, ke kterým může dojít při nevhodném nakládání u „třetích osob“ (například otravou ryb v chovném rybníku), potom s tím lze souhlasit, ale to se týká již zcela jiných předpisů než je zákon o odpadech (soukromého práva).

Nemohu však souhlasit s první částí věty, která (trochu nenápadně) říká, že jsem za případné poškození životního prostředí odpovědný, ať „ten papír o vyloučení nebezpečných vlastností mám nebo ne“. To je

podle mne velmi sporné, protože osvědčení o vyloučení nebezpečných vlastností odpadů si zajišťují především proto, abych měl „volnější ruce“ pro následné nakládání s odpadem. A pokud odpad nemá podle osvědčení žádnou nebezpečnou vlastnost a přesto dojde k poškození životního prostředí, potom je dosti těžké svalovat vinu na mne a potažmo ji řešit podle ustanovení veřejného práva, tedy například pokutou podle zákona o odpadech.

Za podstatné pro posouzení odpovědnosti původce odpadu považují to, zda k případnému poškození došlo v souvislosti s tím, že nebezpečné vlastnosti byly chybně vyloučeny (splachy a průsaky ze znečištěné odpadní zeminy poškodily toxickými kovy biotop, na kterém došlo k úhynu části populace) nebo bez této souvislosti (průtrž mračně vyplavila z nevhodně uložené nezávadné zeminy obrovské množství bahna, které po vniknutí do vodoteče vytvořilo kalové lavice a tím poškodilo biotop).

Třetí poznámkou reaguji na situaci, kdy pro chyby, ať údajně či skutečně, dojde po provedeném správním řízení k pozastavení platnosti osvědčení nebo k odebrání osvědčení podle § 9 odst. 3 a 4. Reaguji především proto, že je nejasné, zda odebráním osvědčení, tedy odmítnutím/zrušením vyloučení nebezpečných vlastností odpadu se stává nebezpečným všechny odpad, který do té doby podle závěrů osvědčení nebezpečný nebyl, nebo jen ten, který od doby právní moci rozhodnutí o odejmutí osvědčení vznikne. V prvním případě bych došel k absurdní situaci, kdy bych musel veškerý „dříve bezpečný“ odpad vyhledat a naložit s ním jako s nebezpečným, což je dosti nereálné. Ve druhém případě nastane situace, alespoň do doby než bude případně vypracováno nové osvědčení se stejnými závěry, kdy bude stejný odpad na jedné hromadě „bezpečný“ a na druhé nebezpečný – také nic hezkého.

Situaci dále komplikuje to, že odebrat je možno osvědčení buď pro metodické chyby, tedy užití vadných postupů či metod, nebo pro špatné vyhodnocení nebezpečných vlastností, což si překládám jako neoprávněné vyloučení některé z nebezpečných vlastností. Zatímco u neoprávněného vyloučení nebezpečné vlastnosti považují odebrání osvědčení za logický důsledek, u metodické chyby je to podle mne příliš přísné a přímo to nabádá k tomu, aby bylo urychleně zpracováno osvědčení nové, které tuto chybu již obsahovat nebude.

Zákon totiž dosti nepochopitelně neřeší situaci, kdy původce či oprávněná osoba, se kterou je vedeno správní řízení o odejmutí osvědčení, má již připraveno osvědčení nové, formálně odlišné od toho, které bylo odebráno, jež postupem podle § 9 odstavec 1 uplatní v okamžiku právní moci správního rozhodnutí a pokračuje s odpadem v původním režimu dál. Tím nechci nikoho navádět k porušování zákona, ale v okamžiku, kdy k odejmutí nedošlo pro prokázané neoprávněné vyloučení některé nebezpečné vlastnosti, ale pro chyby metodické, je takový postup dosti logický a nevidím ho jako porušení zákona.

Poslední poznámka se týká § 9 odstavec 6 zákona, pomocí kterého vznikl podrobný právní předpis, jak hodnotit nebezpečných vlastností odpadů provádět. Tím předpisem je vyhláška č. 376/2001 Sb., v platném znění (č. 502/2004 Sb.). Vyhláška má své vady (na některé jsem již v předchozích člancích upozornil), ale v zásadě vychází ze správných principů, ze kterých zde musím zdůraznit princip úvahy, uvedený v § 6 odstavec 2. Toto ustanovení dává pro případy, kdy je vyloučeny některé nebezpečné vlastnosti zcela zřejmé, právo pověřené osobě tuto vlastnost vyloučit svojí odbornou úvahou. Nelze to pochopitelně udělat tehdy, kdy vyhláška při stanovení postupů jednoznačně stanovuje provedení zkoušek, například u ekotoxicity.

Institut úvahy je dále zopakován i v § 8 odstavec 2, který pojednává o obsahu osvědčení, takže o oprávněnosti jeho používání nemůže být pochyb. Z praxe ovšem vím, že některé dozorové orgány velmi preferují především provádění zkoušek a právo užít vlastní odbornou úvahu buď zcela odmítají, nebo podmiňují zbytečně rozsáhlým odůvodněním.

Není od věci upozornit v závěru čtenáře na podobnost „historického“ ustanovení § 9 odstavec 6 a ustanovení § 6 odstavec 5 písmena b), který by zařazen jednou z posledních novel. Jak uvedeno výše, zmocnění pro vydání nové vyhlášky zatím využito nebylo, ale dosti těžko si umím představit jakým způsobem budou nově definovány nebezpečné vlastnosti odpadů a nově stanovena kritéria hodnocení (jinak než jsou v příloze č. 1 a č. 2 vyhlášky č. 376/2001 Sb.?), nebo jaké budou zvolené zkušební metody či metody hodnocení. Nechme se překvapit a věrme, že taková vyhláška jen dále nezkomplikuje současný stav. Lze jen doufat, že si zákonodárce všimne toho, že zařazování nebezpečných odpadů (§ 6) a vylučování nebezpečných vlastností odpadů (§ 9) jsou sice formálně dvě různé činnosti, ale meritum věci je prakticky identické.

Odpověď:

Myslím, že krátký exkurs po paragrafech tazateli ukázal, že je věc poměrně složitá a je potřebné si zajistit odbornou podporu. Třeba v osobě odpadového hospodáře s jehož ustanovením bych neváhal bez ohledu na to, zda jeho výroba splňuje množstevní kritéria podle § 15 odstavec 1 či nikoli. Dále existují i firmy, které mohou tazatele kličkami reálného světa odpadového hospodářství provázat – to jsou dobře investované peníze.

Ing. Michael Barchánek
Soudní znalec v oboru odpadů
E-mail: barchosi@volny.cz

KALENDÁŘ

Pokračování ze strany 29.

LANDFILL PRACTICE AND TECHNOLOGY 2011

6. – 7. 6., Köln, SRN
 Doprovodná konference výstavy ENTECO Wasteconsult International
 E-mail: info@wasteconsult.de, www.enteco-cologne.de

EKOLOGIE A NOVÉ STAVEBNÍ HMOTY A VÝROBKY

7. – 9. 6., Telč
 XV. mezinárodní konference Výzkumný ústav stavebních hmot, a. s.
 E-mail: nejedlik@vustah.cz

ODPADY A OBCE

8. – 9. 6., Hradec Králové

12. ročník konference z cyklu Odpadové dny 2011 EKO-KOM, a. s.
 www.ekokom.cz

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A ÚPRAVNICTVÍ

8. – 10. 6., Ostrava
 Konference VŠB-TU Ostrava
 E-mail: peter.fecko@vsb.cz

REW ISTANBUL

9. – 12. 6., Istanbul, Turecko
 7. mezinárodní veletrh recyklace, environmentálních technologií a odpadového hospodářství Istanbul Fair Organization
 www.rewistanbul.com

TOP 2011

14. – 16. 6., Častá-Papiernička, Slovensko
 17. ročník mezinárodní konference Technika ochrany prostředí Strojnícka fakulta STU Bratislava
 E-mail: ludovit.kollath@stuba.sk

FIBRE RECYCLING 2011

15. 6., Bolton, UK
 Third International Symposium on Fibre Recycling University of Bolton
 E-mail: enquiries@bolton.ac.uk

ODPADY LUHAČOVICE 2011

5. – 8. 9., Luhačovice
 Odborný kongres a výstava JOGA Luhačovice, s. r. o.
 www.jogaluhačovice.cz

ANAEROBIE 2011

14. – 15. 9., Klatovy
 8. konference o anaerobních technologiích Asociace pro vodu ČR
 E-mail: michal.dohanyos@vscht.cz

BIOLOGICKY ROZLOŽITELNÉ ODPADY

21. – 23. 9., Náměšť nad Oslavou
 7. ročník konference ZERA Zemědělská ekologická regionální agentura
 E-mail: hejatkova@zeraagency.eu

Údaje o připravovaných akcích byly získány z různých zdrojů a redakce neručí za správnost. S žádostí o další informace se obračejte na uvedené adresy.

Co vypadlo z popelnice

„I laikovi musí být jasné, že v Česku se ze slunce vyrobí sotva polovina energie než například ve Španělsku.“

Miroslav Ševčík

Vám by mělo být jasné, že pro většinu Čechů je problematika energií španělskou vesnicí.

„Bojovat s ekologickou negramotností a lhostejností je potřeba.“

Dmitrij Medveděv

V pořádku, ale zkuste to bez jaderných zbraní.

„Přestože v podmínkách České republiky má největší rozvojový potenciál výroba energie z biomasy, je podpora využívání obnovitelných zdrojů energie aplikována plošně.“

Vojtěch Filip

„Třídím jako blázen.“

„To, že jsme vinohrad vyměnili za solární elektrárnu, beru jako dobrou investici do budoucna.“

*Jan Hájek
(muž roku)*

A ještě si ušetříte játra.

„Mrtvý les, to je důsledkem chybného rozhodnutí tehdejšího ministra životního prostředí.“

Pavel Drobil

Tehdejší ministr životního prostředí říká totéž.

Kdo by se divil, když nám paní Jaques tak hezky vysvětlila, co to ta biomasa vlastně je.

„Do budoucna by měly být podporovány pouze panely umístěné na střechách budov a podobných místech.“

Petr Nečas

Jistě, lepší panel na střeše, nežli holub v hrsti.

„Voda je obrovským zdrojem energie – to je důvod, proč filmy začínají a končí záběry na vodu.“

Steve Lichtag

Třeba Titanic.

Odpadové fórum komentuje pozoruhodné výroky... Jen v dobrém!!!

FOR WASTE & CLEANING

Představujeme zajímavosti květnového veletrhu FOR WASTE & CLEANING 2011!

Vystavovatelé nám prozradili, jaké chystají novinky do svých expozic. Partneři veletrhu nám přiblížili připravovaný doprovodný program v konferenčním centru PVA Letňany.

Zástupci vybraných firem nám odpověděli na tyto otázky:

1. V čem vidíte zajímavou prezentaci na jarních odborných veletrzích v Praze?
2. Jakou novinku plánujete předvést ve své expozici?
3. Co by si návštěvníci neměli nechat ujít?

REFLEX Zlín, s.r.o., Bc. Martin Jurčík

Ad 1) Prezentace na veletrhu FOR

WASTE & Cleaning 2011 je pro nás tradiční a důležitá vzhledem k významu našich obchodních partnerů, kterými jsou společnosti Pražské služby, a. s. a EKO-KOM, a. s.,

které sídlí v Praze. Naší snahou je pozvat na tento veletrh co nejširší okruh našich tuzemských zákazníků a představit jim novinky, které vždy pro tento veletrh připravujeme.

Ad 2) Vzhledem k významu a rozšíření sběru bioodpadu v České republice připravíme pro tento rok jako novinku kontejner o objemu 3,2 m³ pro tuto komoditu.

Ad 3) Budeme prezentovat naši novinku připravenou pro našeho významného zahraničního partnera. Jedná se o kontejner zapuštěný ve schránce z vymývaného betonu. Tento kontejner má vysokou estetickou úroveň a věříme, že se setká i se zájmem našich zákazníků v tuzemsku.

BM SERVICES, s.r.o., Ing. Michal Juran

Ad 1) Od prezentace naší firmy na jarních odborných veletrzích si slibujeme nejen možnost prezentace novinek stávajícím partnerům, ale zároveň i možnost představení naší produkce a navázání vztahů s novými zákazníky.

Ad 2) Jsme firma s dlouholetou tradicí náročné, těžké, ale přitom velice přesné strojírenské výroby nejprve pod značkami Slavia, Škoda, ČKD a nyní BM SERVICES, s. r. o. Nabízíme kvalitně provedené natahovací kontejnery pro automobily AVIA, IVECO a další s výškou nakládacího háku 1000 mm a kontejnery typu ABROLL s výškou nakládacího háku 1570 mm. Vyrábíme několik standardních provedení od klasického otevřeného, přes valník až po uzavřený skladovací kontejnery. Díky zkušenostem našich pracovníků a pružnosti

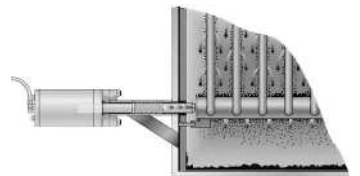
výroby jsme schopni vyjít vstříc i požadavkům zákazníků na individuální úpravy nebo provedení kontejneru.

Ad 3) Kromě standardního prodeje kontejnerů provozuje naše společnost také půjčovnu kontejnerů. Tato služba je výhodná nejen pro soukromé osoby, ale i pro firmy, které provozují vlastní kontejnery. Zapůjčení je možné jak krátkodobé, tak i dlouhodobé za zvýhodněných podmínek.

IMI International – Norgren CZ, Lumír Biskup

Ad 1) Prezentace na veletrhu For Waste & Cleaning 2011 je pro společnost Norgren zajímavá z toho důvodu, že je přesně zacílen na odvětví, ve kterém můžeme zákazníkům nabídnout špičkové technologické řešení pro jejich aplikace. Přímou na místě se můžeme setkat s koncovými zákazníky a detailněji poznat jejich aktuální potřeby, změny v jejich technologiích, nové možnosti a trendy tohoto odvětví.

Ad 2) Ve své expozici předvedeme jako novinku kompletní nárazový systém určený pro čištění otápečných ploch ve spalovnách odpadů, který zajistí delší životnost, vyšší účinnost a snadnější čištění technologického celku, což představuje nižší náklady na údržbu bez potřeby odstávky celého zařízení.

V rámci doprovodného programu se můžete těšit např. na tyto akce:

III. ročník celostátního odborného semináře **Odpady, nejen stavební – jejich recyklace, užití a odstranění**, který proběhne dne **3. 5. 2011 od 9.00 hod.** v rámci doprovodného programu 6. mezinárodního veletrhu FOR WASTE & CLEANING 2011 v PVA Letňany. Seminář pořádá společnost PostScriptum spolu s redakcí časopisu BuildInfo – časopisu podnikatelů ve stavebnictví a ve spolupráci s TZÚS Praha. Odborným garantem celého semináře je Ing. Jaroslav Mikula, zástupce ředitele pobočky TIS Praha, TZÚS Praha. **Seminář je zařazen do akreditovaných vzdělávacích programů ČKAIT a ohodnocen 1 bodem.**

Stejný den odpoledne, tedy **3. 5. 2011 od 14.30 hod.** uspořádá Technologické centrum AV ČR seminář **Energetické využití odpadů**, který se bude zabývat technologiemi efektivního využití odpadní biomasy, komunálního odpadu a alternativních paliv. Cílem tohoto semináře bude informovat o nových trendech v odpadovém hospodářství a přiblížit energetické zhodnocování jako vhodný způsob jak odpad využít.

A co Vy, jak jste připraveni na TENTO ODBORNÝ SVÁTEK V PRAZE? Chcete se také prezentovat nebo se přijít podívat?

**Neváhejte kontaktovat veletržní správu ABF, a. s.:
Ing. Regina Fibichová, manažerka veletrhu, mob.: 603 385 666,
e-mail: fibichova@abf.cz**

**Těšíme se na Vás v Pražském veletržním areálu Letňany v termínu od 3. do 5. 5. 2011.
www.forwaste.cz**

FACHMONATSZEITSCHRIFT FÜR ABFÄLLE
UND SEKUNDÄRROHSTOFFE

Abfallforum

POLEMIK ISPOP System – Hilfe für Anzeigepflichtige oder Mensch ärgere dich nicht? 6	Integriertes Abfallmana- gementsystem in der Vojvodina Provinz, Serbien 26
INTERVIEW Alle müssen immer dabei sein 10	ABFALLBEHANDLUNG Optimierung der Deponienachsorge (3. Teil) 27
REPORTAGE Wie geht es im Recycling- hof zu 13	FORUM IM FORUM Gefährliche Eigenschaften der Abfälle 2 30
LEITUNG Novelle des Abfallgesetzes hat der Bürokratie Flügel beschnitten 14	SERVICE Kommen Sie mit uns nach Jeseníky zum Symposium 9 Zusammentreffen der Freunde von Abfall- forum – Besinnung anstatt Gedenken? 18 Kalender 29 Wir stellen Interessantes der Mai-Messe FOR WASTE & CLEANING 2011 vor 33
THEMA DES MONATS Integriertes Abfallmana- gementsystem 20 Anwendung der Grund- sätze des integrierten Abfallmanagement- systems 22 Informationsunterstützung des integrierten Abfall- managementsystems 24	

SPECIALISED MONTHLY JOURNAL ON WASTES
AND SECONDARY MATERIALS

Waste Management Forum

POLEMICS The ISPOP system: a help for announcers – or the Ludo psychology? 6	WASTE HANDLING Optimization of subsequent maintenance of landfills (3rd Part) 27
INTERVIEW All want to see all 10	FORUM IN FORUM Hazardous properties of wastes, 2 30
REPORTAGE What is it like in the collection yard 13	SERVICE Come and participate in a symposium in the Jeseníky Mountains 9 Meeting of friends of Waste Forum – meditation instead of reminiscing 18 Calendar 29 We introduce interesting features of the FOR WASTE & CLEANING Fair to be held in May 2011 33
MANAGEMENT Amendatory Act on wastes clipped wings to bureaucracy 14	
TOPIC OF THE MONTH Integrated system of waste handling 20 Application of principles of the integrated system of waste handling 22 Information support for the integrated system of waste handling 24 Integrated system of waste management in the Province of Vojvodina, Serbia 26	

ASTON
SLUŽBY V EKOLOGII

Váš partner pro ekologii

POSKYTOVANÉ SLUŽBY:

- Odstranění odpadů na vlastních zařízeních
- Čištění kanalizací, jímek a lapolů
- Přetřídění, separace a využití odpadů
- Zavádění systému odpadového hospodářství
- Poradenství v oblasti ekologie
- Kontejnerová a cisternová doprava ADR

ASTON - služby v ekologii, s.r.o.
nám. Fr. Křížíka 1886, 390 01 Tábor
tel./fax: 381 257 077, e-mail: info@aston-eco.cz
www.aston-eco.cz

CEMC
České ekologické manažerské centrum

pro vás ještě vydává časopis
o obnovitelných zdrojích
energie a energeticky
úsporných opatřeních

Objednávky na adrese:
DUPRESS
Podolská 110, 147 00 Praha 4
tel.: 241 433 396
e-mail: dupress@seznam.cz

Společnost INISOFT s.r.o. pořádá pro všechny
zájemce v nejbližších termínech tato školení:

Základní popis odpadu
Olomouc (6.4.2011) | Praha (7.4.2011)

**Převaha nebezpečných
odpadů – Dohoda ADR**
Olomouc (20.4.2011) | Praha (21.4.2011)

více informací na
www.inisoft.cz

inisoft
software pro odpady,
obaly a ekologii

V Sedlci-Prčici již mají zelený odpad vyřešený

V Sedlci-Prčici měli celoroční problém. Totiž kam s biodpadem rostlinného původu. S trávou, listím, větvemi nebo rostlinnými zbytky se zeminou. A pak na to místní přišli. S pomocí Operačního programu Životního prostředí vybudovali kompostárnu pro krechťový typ kompostování.

„V minulosti, před kompostárnou, byl zelený odpad částečně skládkován, částečně ponecháván na posečených loukách a také, jak jinak, ukládán na černých skládkách,“ vzpomíná Daniel Burian, ředitel Služeb Sedlec-Prčice, které novou kompostárnu provozují. Teď je podle něj situace zcela jiná. „Zelený odpad neřeším, protože vím, že máme kompostárnu, kde jej na jaře začneme ukládat,“ pochvaluje si Daniel Burian.

Chytrá kompostárna

Vybudování kompostárny v Sedlci-Prčici stálo bezmála tři a půl milionu korun. To značí, že je to kompostárna moderní a se zařízeními, která umožňují její časté provětrávání. Zpevněná kompostovací plocha má mírný sklon a několik odvodňovacích žlabů, kompostovací štávy tak zachycuje v nepropustné jímce. Plocha je vybavena rypadlem, třídící a drtící lopatou, štěpkovačkou, velkoobjemovými kontejnery a drobnými součástmi, jako jsou čerpadlo na výluhové vody a teploměr pro kontrolu stavu odpadu.

Nadrcený a promíchaný materiál je zakládán po vrstvách do zakládky ve tvaru podélných hromad. Obrát materiálu se provádí třikrát do roka (kompostovací cyklus 3–4 měsíce). Maximální kapacita kompostárny činí 70 tun zpracovatelného materiálu ročně. Vzniklý kompost je zpětně použit na úpravu veřejných prostranství a veřejné zeleně (zhruba 12 500 m²). Materiálové využití odpadu z vsázky do zařízení je stoprocentní.

Průběh stavby

„S realizací projektu i provozem kompostárny nebyl alespoň podle mých informací žádný problém,“ říká Burian. V průběhu září 2009 bylo vyhlášeno výběrové řízení na dodavatelské firmy, po vyhodnocení předložených nabídek byla pro stavbu kompostárny vybrána firma Údržba silnic Osečany, dodávku technologického zařízení zajistila společnost Agrozet České Budějovice. Projekt byl dokončen začátkem května 2010. „Následně zbylo kompostárnu včetně manipulační plochy jenom oplotit, což se také stalo,“ uzavírá Burian. ■■■

Obecní kompostárna Sedlec-Prčice

Celkové uznatelné náklady: 3 237 565 Kč
Celková výše podpory: 2 751 930 Kč
Účast města Sedlec-Prčice: 500 000 Kč

PRIORITNÍ OSA 4 – Zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží

Podporuje projekty, které se zaměřují na zkvalitnění nakládání s odpady, snížení produkce odpadů nevhodných pro další zpracování a odstraňování starých ekologických zátěží.

Základy kompostování

Při kompostování probíhá přeměna organických látek stejným způsobem jako v půdě, ale lze ji technologicky ovládat. Kompostování je tedy řízený proces, který zabezpečuje optimální podmínky potřebné pro rozvoj žádoucích mikroorganismů a jímž lze získat humusové látky rychleji a produktivněji oproti polním podmínkám. Nejvhodnějším v provozních podmínkách je jednorázově založený kompost, jehož proces zrání probíhá buď takzvanou horkou cestou (rychlou kompost zraje několik týdnů), nebo pomalým zráním (3–4 roky). Nejjednodušší a nejvíce rozšířený způsob rychlou kompostování biomasy rostlinného původu je výroba kompostu v zakládkách (krechtové kompostování) na trvalých či dočasných kompostovištích. Aby byl aerobní proces skutečně efektivní a rychlý, je třeba zajistit dostatečné provzdušňování kompostovaného materiálu. Přívod vzduchu je základní podmínkou aerobního procesu.

OPERAČNÍ PROGRAM
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Evropský fond pro regionální rozvoj

Pro vodu,
vzduch a přírodu

Řídící orgán: Ministerstvo životního prostředí, Vršovická 1442/65, 100 10 Praha 10 • tel.: 267 121 111 • www.mzp.cz
Zprostředkující subjekt: Státní fond životního prostředí ČR, Olbrachtova 2006/9, 140 00 Praha • tel.: 267 994 300 • www.sfpz.cz
www.opzp.cz • Zelená linka pro žadatele o dotace 800 260 500 • dotazy@sfpz.cz

VODOVODY - KANALIZACE 2011

17. mezinárodní vodohospodářská výstava

ENVIBRNO

17. mezinárodní veletrh techniky pro tvorbu a ochranu životního prostředí

Veletržní témata

- Vodní hospodářství
- Zpracování a využití odpadů
- Environmentální technologie

Mezinárodní vodohospodářský
a ekologický veletrh

24.–26. 5. 2011

Brno – Výstaviště

www.watenvi.cz

Central European
Exhibition Centre

Pořadatel výstavy
VODOVODY – KANALIZACE 2011

SOVAK
SDRUŽENÍ OBORU VODOVODŮ A KANALIZACÍ ČR

BVV

Veletrhy
Brno